

SITUATION

#241

SEPTEMBER 2017
ÅRGÅNG 22

S

T

H

M

PRIS: 50 kronor
SÄLJAREN ERHÅLLER HÄLFTEN

SLUSSEN
PÅ ÅTERBESÖK

KOLBJÖRN
GUWALLIUS

GATUBLÄCK
FÖRSÄLJARNAS TATUERINGAR

REBECCA
TÖRNOVIST

PÅ LÅNADE
HJUL I STAN

"Jag har ju stått på scen tusentals gånger, men det är första gången jag gör nåt sånt här med regi och skrivet manus"

PLURA

NALEN

STU LARSEN

LÖR 23/9

BODYFEST 2017

LÖR 7/10

STOCKHOLM

BURLESQUE FESTIVAL

LÖR 14/10

TOWER OF

POWER

LÖR 28/10

JONNY LANG

TIS 31/10

PUBLIC SERVICE

BROADCASTING

TORS 23/11

JOEL NILSSON

20 "NU NÄR JAG BÖRJAT GÖRA LÅTAR IGEN SKULLE JAG VILJA KOMMA NÅN ANNANSTANS MED LÅTSKRIVANDET."

Per "Plura" Jonsson vill med ålderns rätt visa att han lärt sig någonting av livet.

NOBBI TO INHJAN TO SSSON

34 "ULTIMAT TATUERING VAD GÄLLER SKALLAR SKULLE JU VARA MIN EGEN."

Jocke Säbom, elva tatueringar, bland annat sex dödsallar på höger arm.

ANNA LILJEDEN

30 "PÅ CYKEL FÅR VI SE MYCKET OCH MISSAR INGET."

Sophia Rose, ser helst europeiska städer per låncykel.

12 Kolbjörn Guwallius

"Ordningsvakter ställs inför en rad svåra situationer som de inte är förberedda på. I dag jobbar de i mer mångfacetterade offentliga rum."

14 Slussen

För andra året i rad besöker Situation Sthlm byggarbetsplatsen på Slussen för en lägesrapport. Om ett år är vi tillbaka igen.

56 Svepet

Rebecka Törnqvist skapar ny musik med öppen hand, Vasas flora och fauna tillbaka med nya platta, Elsas Eget Omdöme, Gather Music Festival, Nina Hemmingsson i bok om näthat, Ra Hidayat Modig är ett third culture kid, Ragnhild Ekner lånar filmtiteln från Jimi Hendrix, Alfhild Agrells pjäs *Ensam* åter på Dramaten och nya sidor av Karin Boye i Johan Svedjedals biografi, med mera.

7 Jonas Axelsson

Bokförlaget Polaris drömmer stort och nordiskt.

8 Gata fram och tillbaka

Trots vägarbeten, billarm och ett plötsligt skratt från en bänk, utmed Halmstadsvägen i Björkhamnen är det ganska lugnt.

10 Situation Waldersten

Månadens bild av konstnären Jesper Waldersten.

11 Krönika: Maria Hagström

I trollskogen.

42 Min plats i stan

Kjell Johansson har landat i en lägenhet i Örnberg.

45 Mina drömmar

Anders Nyqvist vill åka tillbaka till USA.

55 Korsord

63 Dåtid sthlm
September 2011.

64 Brilljant

Anders Engström på Bug Burger.

66 På hörnet

Liljeholmstorget/Nybohovsbacken.

ANNA LILJEDEN

Slussen, en pluralist och Lars Gullins "Silhouette"

Månaderna augusti och september har var sina två datum som slår an dagerna med aningen förstämde puka: den 9 augusti dog reporter Jan Lindström efter en tids sjukdom och en dryg månad senare, 4 september, begravdes han i Täby kyrka.

Jan Lindström var, utan överdrift, en av de absolut bästa skribenter genom tiderna som publicerats i svenska tidningar. Under 14 år medarbetade han i Situation Sthlm. Han var dessutom en av de absolut mest kunniga och allmänbildade människor jag träffat. Oavsett om det handlade om snåriga faktadetaljer rörande regentlängden i ett medeltida Belgiskt kungahus eller den korrekta mekaniska termen för

infattningen till en vindrutetorkare, så visste Jan Lindström vad det rörde sig om.

Och hade också ofta en del tilläggsinformation i ämnet han råkat snappa upp och samtidigt delgav.

När jag som bäst höll på att övningsköra och skulle ta körkort ringde han mig en gång och frågade om jag äntligen begripit vilken kroppsdel som var viktigast när man kör bil. Jag försökte, svarade huvudet, händerna, fötterna, men det var fel.

– Stussen, le derrière, min vän, det är den du sätter körningen med – sitter du bra i bilen kör du bra. Så enkelt är det.

En annan gång blev han irriterad på min uppenbara okunskap när

han berättade om en FN-bataljon han gjort i Mellanöstern och började snacka om släkter och gränsdragningar och nomader och folkslag jag inte hade en aning om. Han märkte att min uppmärksamhet sakta kantrade och då bullrade han till:

– Du har väl gått i skolan, då kan man sånt här.

Man får sina traditioner. Somliga vill man inte ha. Men två saker har jag lovat mig själv – så länge jag har en byline att signera med ska september månads ledare alltid inledas med några rader om Jan Lindström. Och 4 september ska jag spela Lars Gullins "Silhouette" – den avslutade välsignelsen under begravningsakten – för att hedra hans minne.

FÖR ANDRA ÅRET i rad är jag och fotograf Magnus Sandberg i byggropen vid Slussen och lägesrapporterar om var det hela befinner sig. I år träffade vi på röjdykare i dagvattnet, pråmar med nya namn och schaktmaskiner som gjorde plats för större pålningsmaskiner.

Och pluralisten Per "Plura" Jonsson går snart ensam ut på Scalateaterns scen och är en man av hjärtat.

Medan författaren Kolbjörn Guwallius är på sin vakt.

Ulf Stolt
chefredaktör
& ansvarig utgivare
ulf@situationsthlm.se

Situationist "Jag pratar fortfarande flytande grekiska. Greker i Sverige kan bli lite förvånade om de hör mig."

JOHAN OLSSON

Jonas Svensson

GÖR: Samordnare på Situation Sthlm

"STOCKHOLMARE, DET ÄR väl världens mest tatuerade folk? Om det påståendet stämmer har jag ingen aning om, men under min tid som samordnare här på Situation Sthlm har jag fått se fantastiska tatueringar som försäljare visat mig – eller kanske inte kunnat dölja. Inbland gjorda på någon seriös tatueringstudio i stan, hemmasnickrad i nåns kök med synål och bläck eller tillverkad under en tids fängelsevistelse.

Under tiden upptäckte jag att bakom många av försäljarnas tatueringar visade sig inte bara det estetiska uttrycket, själva motivet, utan de dolde även fantastiska historier, både sorgliga, roliga, dråpliga eller bara väldigt, väldigt spännande. Vi började småprata om att deras historier borde få komma fram i ljuset och vips så kan du nu både se och läsa några av deras tatueringshistorier längre fram i det här numret."

JOHAN OLSSON

Nina Galata

GÖR: Tidningsförsäljare vid Mariatorget och Aspudden

"FÖR NÅGRA MÅNADER sen publicerade jag en text i tidningen på Med egna ord, delar av den är nu med i en film som en filmare gör om några av oss säljare av Situation Sthlm. Jag läste in texten i ljudstudio för ett tag sen. Filmen är snart klar. Jag började sälja tidningen för att jag fick reda på det via en vän, det borde vara typ fyra-fem år sedan. Innan dess visste jag ingenting om Situation Sthlm. Och det har räddat livet på mig.

Jag har sålt på de här ställena länge. Förr sålde jag på Götgatan också men nu är det bara Mariatorget och Aspudden. Jag löser mycket korsord, det började jag med när jag bodde i Grekland och pratade med mamma i telefonen och märkte att jag glömde svenskan, vi prenumererade på Hemmets Journal. Jag pratar fortfarande flytande grekiska. Greker i Sverige kan bli lite förvånade om de hör mig: "Wow, du pratar flytande grekiska".

REDAKTION

Chefredaktör

och ansvarig utgivare

Ulf Stolt
ulf@situationsthl.se
08-545 953 90

Reporter

Maria Hagström
maria@situationsthl.se

Art Director

Johan Olsson

Webbredaktör

Jenny Lindroth

Redaktionsråd

David Bogerius, Gerd Eriksson,
Alexandra Sundqvist

Korrektur

Helena Gunnarsson

Medverkande skribenter

Henrik Emilson

Medverkande fotografer

och illustratörer

Anneli Hildonen, Martina Holmberg,
Henric Lindsten, Joel Nilsson, Magnus
Sandberg, Jesper Waldersten

För osignerat material svarar redaktionen. Redaktionen ansvarar ej för insänt icke beställt material.

Hemsida

www.situationsthl.se

E-post

red@situationsthl.se

Tryck

V-Tab 2015

Räckvidd

131 000 läsare
(Orvesto konsument 2017:1)

Upplaga

22 500 ex/mån (TS helår)
ISSN: 1400-4437

LEDNING & ADMINISTRATION

VD

Pia Stolt
pia@situationsthl.se
08-545 953 87

Ekonomi

Scanena international AB
Anna Berkus Kolte 0733-16 21 55
Magdalena Lilja 070-224 00 42
ekonomi@scanena.se

Address

Timmermansgatan 38
118 55 Stockholm

Tel

08-545 953 81

Fax

08-668 79 09

Organisationsnummer

55 66 49-107 1

Plusgiro/Bankgiro

pg. 25 59 89-6
bg. 5774-9327

SOCIAL VERKSAMHET

Verksamhetschef,
sociala verksamheten
Jenny Lindroth
jenny@situationsthl.se
08-545 953 88

Samordnare

Ingmari Olofsson
ingmari@situationsthl.se
08-545 953 81

Jonas Svensson
jonas@situationsthl.se
08-545 953 81

Telefonnummer distribution

08-545 953 81

Öppettider

Måndag till fredag kl. 8-15
Lördag kl. 10-14

Plusgiro/Bankgiro

pg. 28 19 18-3
bg. 5357-3259

Organisations-nummer

8024 11-14 97

ANNONSERING

& PRENUMERATION

Herman Sundgren
herman@situationsthl.se
08-545 953 94

Catharina Persson
catharina.persson@mediakraft.se
tel. 070-421 02 80

Robert Wallner
robert.wallner@mediakraft.se
tel. 070-992 53 43

Privatprenumeration

12 nummer kostar 660 kronor

E-post

situationsthl@pressdata.se

#NOFILTER

Följ en verkligare verklighet @situationsthlm

SITUATION
S T H L M

HUVUDSTAN

Snacka goja i Botkyrka

FÄRGGLATT Den 2 september är det träff i Hågelbyparken för alla som har eller är intresserade av papegojor. Sveriges Papegojförning är på plats och sätter upp pinträd för fåglarna, men deras främsta syfte är att informera om papegojornas väl och ve.

– Att ha papegoja är inte som att ha hund, att du träffar andra när du är ute på promenad. Många vet inte ens att närmsta grannen har papegoja. Därför behövs våra träffar, säger Anna Marmlind, ordförande i Sveriges Papegojförning.

Hon har ingen siffra på hur många som har papegoja i Stockholm, men säger att det är mycket vanligare än man tror och att undulat också är en slags papegoja.

Hur gammal är äldsta papegojan i Stockholm?

– Oj, det vet jag inte. Men en papegoja är inget man ska impulsköpa, vissa arter kan bli upp till 60 år gamla.

Det är väldigt roligt men också mycket jobb med att hålla dem sysselsatta.

GERD ERIKSSON

"Det vackra i att sitta i en lägenhet och bläddra bland pappas lp-skivor, refrängerna som nått ut i världen, ända till Linköping, och jag kan förstå en hel del om mig själv och varför jag är den jag är."

Lars Winnerbäck i trailern till dokumentärfilmen om sig själv, *Ett slags liv*, som har biopremiär 6 oktober.

En växande stad

HISTORIA Den som vill veta mer om Stockholms kraftiga befolkningstillväxt de senaste 40 åren ska bege sig till Stadsarkivet på Kungsklippan 27 september. Då föreläser historikern Lars Nilsson om varför vi blivit så många i Stockholm. Det handlar både om invandring, födsloöverskott och en vilja att förverkliga sig själv.

Har det funnits tider när Stockholm har avfolkats?

– Javisst, på slutet av sextioalet och i början av sjuttioalet så lämnade 150 000 stockholmare stan för att bosätta sig på landsbygden, så kallade gröna-vågare. Då sjönk befolkningen från 800 000 till 650 000 invånare.

Föreläsningen är en del i Stadsarkivets och Stockholms universitets serie "Onsdagshistorier" där historiker och arkivarier berättar om Stockholm.

GERD ERIKSSON

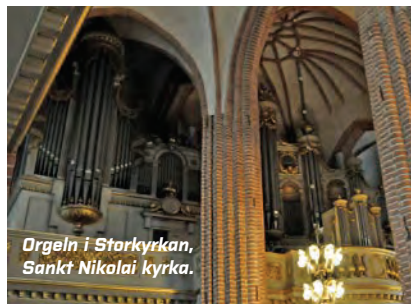
Bra drag i stadens orglar

PIPOR Mellan 7 och 10 september kommer organister till Stockholm från bland annat Kanada, Norge, Belgien och Spanien för att traktera standes orglar. Förutom spel på sju kyrkliga orglar blir det exklusiva konserter på det exklusiva konserter på orgeln i Stadshuset och på den gamla biograforgeln från Skandia, som numer står i reaktorhallen på KTH.

Hur är nivån på orglarna i Stockholm?

– Extremt bra. Stockholm har historiskt haft en hög kulturell nivå, det har gjort att vi har bra orglar, säger Gabriella Sjöström, organist i St Görans kyrka och tillika en av arrangörerna.

Är det svårt att spela på en orgel

Orgeln i Storkyrkan, Sankt Nikolai kyrka.

HANS-JÖRG SEIBENHOLZER

man inte är van vid?

– Ja, det är betydligt svårare än att köra en annan bilmodell. Det är olika klangverkan i olika orglar.

Alla konserter har fri entré och i St Jacobs kyrka kommer det också att finnas en bildskärm för åhörarna så att de kan se organisten som spelar.

GERD ERIKSSON

Light-antikviteter på Karlaplan

FYNDA Loppisen på Karlaplan startade förra sommaren, i år hålls den varje lördag fram till 30 september. Loppisar i stan brukar ha något högre priser än drive-in-loppisarna utanför stan, men arrangörerna av loppisen vid Karlaplan har gjort vad de kan för att det ska bli en bra mix av försäljare, prylar och priser.

– Vi har satt ett lågt platspris så att både privatpersoner som rensat hemma och antiksamla ska kunna vara med. Och jag tror att loppisen vid Karlaplan har ganska låga priser för att vara en stadsloppis, säger Maria Wiberg på Stockholmsmarknader.

Även om det säljs en salig blandning av prylar på loppisen på Karlaplan har den fått en inriktning av att ha lite mer "light-antikviteter" än andra loppisar.

– Det kan vara Lisa Larsson-figurer, äldre Skultunaljustakar eller porslin och glas av de kända svenska keramikerna Stig Lindberg och Vicke Lindstrand. Helt enkelt sånt som inte är riktigt gammalt eller flott nog att bli en äkta antikviteter, men som ändå har stor betydelse för dem som samlar, säger Maria Wiberg.

GERD ERIKSSON

Tusen meter konst

PROMENAD Både etablerade konstnärer och amatörer ställer ut utmed den kilometerlånga konstpromenaden i Huddinge. Parkvägen från Huddinge station till Fullersta gård kommer att vara kantad av konst och hantverk från 90 utställare.

– Det kommer att finnas skulpturer, tovat, silversmide, raggsockor, smycken, naturfoton, sjalar, tennträdsarbeten, akryl- och oljemålningar och mycket mer, säger Renée Fougstedt på Huddinge Konstnärsklubbens vänner som är en av arrangörerna tillsammans med Huddinge kommun.

I början och slutet av konstpromenaden kommer det också att finnas verk av konstnärer från Grönland. De verken visas dock inomhus oavsett väder. De är även förberedda på regn.

– Blir det ösregn blåser vi av själva konstpromenaden. Men duggar det lätt så kör vi, säger Renée Fougstedt.

GERD ERIKSSON

JONAS AXELSSON DRÖMMER NORDISKT

"Vi ger också ut många historier från verkligheten."

DET NYSTARTADE BOKFÖRLAGET

Polaris, ett dotterförlag till danska JP Politikens förlag, vill vara den svenska förlagshimlens nya fixstjärna "som stakar ut kursen". I höst kickstartar de sin utgivning av svensk och utländsk skönlitteratur, sakprosa och faktaböcker med drygt 15 titlar.

– Vi är ett brett förlag såväl allmänlitterärt som när det kommer till facklitteratur. Vi ger ut breda berättelser som vi tror har en publik, samtidigt som vi har höga kvalitetskrav. Om man öppnar vår lilla höstkatalog så ser man att alla böcker skiljer sig mycket från varandra. Men vi ger också ut många historier ur verkligheten, från en bok om flyktingproblematiken till en historia om en kvinna som menar att hon mötte Jesus i en spansk kyrka, säger Jonas Axelsson, förlagschef på Polaris och med ett långt förflutet i den svenska förlagsbranschen – bland annat som litterär chef på Albert Bonniers förlag.

Sedan 2013 har han emellertid drivit Partners in Stories, en litterär agentur vars syfte har varit att arbeta med titlar och författare på fler fronter än de konventionella. Men när han fick frågan om att starta upp ett nytt förlag under JP Politikens vingar var det som att få en "drömgåva".

– Deras utgivning är journalistiskt driven på många sätt, samtidigt är de väldigt tongivande i Danmark. Vi har ett uttalat samarbetsmål om att ge ut mer litteratur från våra nordiska grannländer. I Sverige har vi varit bra på att exportera litteratur i Norden, men inte särskilt bra på att importera den. Se på tv-serien *Skam* som vände upp och ner på våra fördomar. Den blev kult direkt. Jag har ett slags romantisk idé om att det kanske kan bli som för 100 år sedan, då Strindberg och nordiska kollegor bildade en prioriterad idévärld och inspirerade varandra.

ALEXANDRA SUNDQVIST

Halmstadsvägen i Björkhagen 11.20-11.53

.....
Vägarbeten, billarm, radhus med glasad fasad mot gatan och någon som ställer sig upp och skrattar. På Halmstadsvägen går det ganska stillsamt till.

TEXT ULF STOLT FOTO MAGNUS SANDBERG

PRECIS VID KURVAN där Halmstadsvägen slutar står en grå kombi med svart takbox parkerad på lastplatsen. Balkongerna på sista huset på höger sida i en mjukt pastellgrön nyans, somliga har parasoll monterat på räcket, de flesta inte.

Ur ett öppet fönster på fjärde våningen introduktionsmusiken till en känd tv-serie jag väl känner igen men just när vi går förbi kan jag inte komma ihåg namnet på den.

Vägarbeten. "Gående hänvisas till andra sidan". Endast ett körfält öppet.

Parkeringsavgift 7-19 (11-17)
Taxa 4, parkeringsförbud torsdagar 8-16 mellan 1/11-15/5.

På fotvärdan i hörnan är det ned-

dragna persienner, frisörsalongen bredvid har markisen ute, det ligger ett reklamblad från en butik under den gröna brevlådan till höger om dörren. En bit längre ner en vit varubil som står med ett hjulpar uppe på trottoaren precis intill stolpen som markerar busshållplatsen.

PÅ EN AV de två bänkar som står placerade på tvären mellan träden i det svaga nedförslutet mot mataffären på hörnet sitter två kvinnor. De sitter med korslagda ben, svagt vända mot varandra, huvuden tätt tillsammans som om de talar om någonting viktigt. Precis när jag passerar brister de båda ut i skratt, högljutt och kling-

ande och kvinnan i vit huvtröja skakar på huvudet och säger: "Så typiskt, så jävla typiskt", och reser sig upp, sedan sätter hon sig sakta ner igen efter att ha skjutit bort handväskan.

I korsningen Malmövägen har en moped stannat. Passageraren bakpå kliver av, ställer sig precis bredvid mopeden och justerar jacka och byxor. Föraren viker upp visiret och säger någonting, passageraren kliver på igen och de fortsätter Halmstadsvägen bort.

På ett löpband på gymmet en ensam motionär i blått linne. Spänstiga steg.

I hörnet Eslövsvägen står en äldre man med rullator. När fotograf

Sandberg saktar ner för att erbjuda mannen att i lugn och ro korsa gatan, vinkar han avvärijande, ler och står kvar.

PARKLEKEN SKYFALLET NÄSTAN tom. En bit in vid planen med basketkorgarna ser jag några pojkar som kickar en boll sinsemellan och en lite äldre ungdom som cyklar stående mellan de tomma bänkarna.

Innan Åhusvägen – om man kommer från Halmstadsvägens början vid Ystadsvägen – står en radhusrad på höger sida om åtta vita hus. De har alla delar av fasaden ut mot gatan glasad. Somliga har cementplattor i gången upp mot entrén, andra

stenplattor, någon har grusat sin cykelparkering. Alla har två sopkärl, ett för miljösortering, ett för hushålls-sopor och alla har likadana brevlådor.

Utanför garagelängan på vänster sida nedanför fyrvåningshusen och den lilla sluttningen ner mot Halmstadsvägen, gråvit långa, står fem bilar parkerade.

På en sten i sluttningen vid 904: ans busshållplats sitter två fotbollsklädda tonårstjejer, båda med varsin mobil. En man med barnvagn passerar. En vit bil med nedvedade rutor kör förbi och någonstans bakom träden in på Åhusvägen ljuder ett billarm några sekunder.

Sedan tystnar det.

TÄNK ATT
DET ÄR SÅ
LÄTT ATT GÖRA
SÅ FEL SOM
MÖJLIGT.

MARIA HAGSTRÖM I TROLLSKOGEN

DET VAR EN gång ett troll som hette Tommy. Han bodde bakom en mossig sten i trolls skogen. Utanför dansade älvarna över dimmiga ängar. Såg de inte att dimman hade blivit tätare och mörkare? undrade Tommy när han tittade fram bakom en gran redo att vräka ur sig ord lika vidriga som hans stora knöliga näsa. Så länge trädens grenar dolde honom vågade han säga vad som helst. Älvarna dansade så naivt till sitt kärleksbudskap. Det provocerade Tommy. Och då ska vi inte ens börja snacka om vad han tyckte om tomteskogen.

Ibland klädde han ut sig för att anonymt kunna härja runt på olika fält och utföra trolltyg. När människokvinnor tog för mycket plats på logen, dansades till spelmännens musik, brukade han grymta "hora" och sånt där som de förtjänade.

Rädslan och hatet växte i honom i samma takt som svamparna sköt upp ur marken. Han såg så många hot mot hans skog med spegelblanka sjöar och stjärnkla nätter. Han tyckte sig se krusningar på vattenytan och stjärnor falla. Han kände sig trängd i grottan och trollmor hade

lagt de elva små trollen och bundit fast dem i svansen. Tänk om guldet minskar i bergens salar, och troll visste att oknytt ville dit det är guld och gröna skogar.

OKNYTTEN KOM FRÅN fjärran främmande skogar. Fjärran var inte längre fjärran för nu var fjärran här. Tommy såg en "fientlig och aggressiv anfallsstyrka" när han tittade bort mot

OKNYTTEN VISSTE HUR DET VAR DÄR, FÖR DE HADE VARIT DÄR, MEN TOMMY VISSTE BÄTTRE. STOPPA DEM VID SKOGSBRYNET! KASTA UT DEM.

bergsslutningen där oknyttan satt och höll upp hjärtan framför sig. De hade vandrat över de brantaste av berg och tagit sig över de djupaste av sjöar, men här fanns det inte plats, det var för många träd!

I den skog oknyttan kom ifrån fanns det få träd, många hade mejats

ner. Oknyttan visste hur det var där, för de hade varit där, men Tommy visste bättre. Stoppa dem vid skogsbrynet! Kasta ut dem, kasta död på dem! Inga oknytt på våra stigar!

Tommy hade läst vad människobyn långt till höger om trolls skogen hade skrivit. Han tog informationen och trollade lite extra med den, och det var inte längre bara Pomperipossas näsa som växte – troll har stora näsor.

Men det var inte lätt att vara ett troll, det ska gudarna veta. Och vad ska hända med flickorna, undrade Tommy. Våldtas? Tommys vrål ekade mellan tallarna, samtidigt som han gömde sig bakom sin mossiga sten. Att hans egen sort ibland brukade lura in kvinnor i sina berg och bergta

dem, det blundade Tommy för. Sådant gör bara väsen från fjärran. Oknyttan borde våldtas, också älvarna med deras kärleksbudskap och kvinnorna som tar plats. Eller skogsrået som lockar, hon fick väl skylla sig själv.

OKNYTTEN VAR BROTTSLINGAR, hördes Tommy bullra genom trädnätet. Han var hungrig, men möttes först av skogens tystnad, för man ska inte mata trollen. Men sedan kom svaren och Tommy duckade för dem, försökte förminska källan och dränka budskapen. Även om källorna krossade hans argument under stora stenar så var det de som var korkade. Fler troll anslöt, fyllde trädnätets rader.

Fler började tro på sagor och sägner. Trollskogen ruttnade. Vart var de på väg? I Tommys värld gick skogen under, men det gjorde den inte – det var bara han som sjönk djupare ner i det stinkande träsket. Trollen ville vara stora som jättar, men egentligen var de små. Gyttnan nådde honom upp till bröstet. Snipp snapp snut, sagan var inte slut. Det är inte bara trolltyg i tomteskogen. ☹

★ BOENDEKONOMI ÄR ★

JÄTTEKUL!

15 NOV ERICSSON GLOBE 350kr

Köp biljett på axs.com/jattekul

ÅRETS STÖRSTA, BÄSTA OCH ROLIGASTE HUMORSHOW!*

NOUR EL
REFAI
JOHAN
RHEBORG
ERIK
HAAG

& & &

BJÖRN
GUSTAFSSON
MIA
SKÄRINGER

SBAB!

EN SHOW AV

*om boendekonomi.

Med reportageboken *Ordningstvakter – nödlösningen som blev permanent* tar journalisten Kolbjörn Guwallius reda på hur mycket man egentligen kan lära sig på en 80-timmars ordningstvaktutbildning. Och vad man sedan kan göra med den kunskapen. TEXT ALEXANDRA SUNDQVIST FOTO VERBAL FÖRLAG

PÅ SIN VAKT

Om Kolbjörn Guwallius förra bok *Grip till varje pris – Falkarna, CSG och de rättsvidriga väktarmetoderna 1996–2014* skrev Situation Sthlms recensent: "Storartad journalistik, boken avslöjar ett vådligt snedsteg i vårt rättssamhälles dunkel".

Nu är Kolbjörn Guwallius aktuell med en ny reportagebok, därtill den första boken om de svenska ordningstvakterna. De som blir allt fler i det offentliga rummet i kölvattnet av den rådande polisbristen och som har befogenheter som delvis påminner om polisens – trots att de, till skillnad från poliser som utbildas i två och ett halvt år, bara får en tio dagar lång, därtill egenfinansierad, utbildning.

Det är en av Sveriges kortaste yrkesutbildningar, men samtidigt ett krävande och riskfyllt arbete.

"Hur mycket kan man lära sig på 80 timmar?" undrade Kolbjörn Guwallius uppriktigt och bestämde sig för att söka till Polismyndighetens ordningstvaktutbildning för att få svar.

Det blev startskottet för ett och ett halvt års grävande i lagtexter och andra dokument, liksom intervjuer med yrkesverksamma ordningstvakter och chefer.

I DEN KOMMANDE boken *Ordningstvakter – nödlösningen som blev permanent* redogör Kolbjörn Guwallius sakligt och prövande för sitt wallraffande under kursen, liksom för de svårigheter som en nyutexaminerad ordningstvakt möter i sitt arbete, samt för de strukturella problem som finns i branschen.

– Jag har alltid intresserat mig för rättssäkerhet, konstaterar han på telefon från sitt hem i Malmö.

Någon undersökande bok i ämnet hade inte skrivits, trots att utvecklingen mot att ordningstvakter täcker upp för brist på polisier närvaro pågått länge. Samtidigt är Sverige ett av få länder i världen som använder sig av ordningstvakter för att upprätthålla tryggheten i det offentliga rummet.

– Min förhoppning är att den här boken ska bidra till en saklig och initierad diskussion kring ordningstvaktens roll och befogenheter. Den känns mer aktuell nu än när jag började skriva den, inte minst på grund av den eskalerande polisbristen och de politiska förslagen på att anställa fler ordningstvakter i bland annat kommunal regi.

– Visst, politikerna vill visa handlings-

I DAG ÄR ORDNINGSTVAKTERNA FÖR DÅLIGT RUSTADE FÖR ATT TÄCKA UPP FÖR POLISBRISTEN.

kraft – men i praktiken är det fler poliser som behövs och kanske en ny yrkeskategori i stället för ordningstvakterna – med längre utbildning. Med den utbildning som finns att tillgå i dag är ordningstvakterna för dåligt rustade för att täcka upp för polisbristen.

I SIN BOK drar Kolbjörn Guwallius flera slutsatser.

Främst är ordningstvaktutbildningen för kort, den "saknar såväl praktik som tid för eftertanke". Omedelbart efter avslutad utbildning är de förordnade att börja arbeta i svåra miljöer som nattklubbar, kollektivtrafik

och stadskärnor. En terminslång utbildning, liknande kriminalvårdarens, vore att föredra.

– Jag tror att ett enklare ordningshållningsyrke med något längre utbildning inom den vanliga polisen ofta vore en bättre lösning. Många erfarna ordningstvakter skulle kanske kunna gå in i ett sånt yrke om de fick en kortare påbyggnadskurs. Men i många fall, till exempel på krogen, hade nog väktare varit gott nog i stället för ordningstvakter – om väktarutbildningen utökats något. Lite mer som i andra länder.

Vidare konstaterar han att det är tuffare att vara ordningstvakt i dag än någonsin tidigare.

– Förr arbetade ordningstvakterna ofta på en specifik plats, exempelvis en viss krog, där ett antal förutsägbara situationer kunde uppstå. Men allt eftersom polisbristen förvärrats har man dragit i lagen om ordningstvakter som ett gummiband.

– I dag jobbar ordningstvakter i mer mångfacetterade offentliga rum – där i princip allt som händer i samhället i övrigt kan inträffa. Ordningstvakter ställs inför en mängd svåra situationer som de inte är förberedda på.

Samtidigt är Kolbjörn Guwallius noga med att poängtera att fördomar om ordningstvakter som våldsamma och maktfullkomliga inte är helt rättvis, utan att det främst handlar om undantag.

– Om man tittar på vilken position i samhället som helst så finns de människor som utnyttjar sin makt och gör fel. Men eftersom ordningstvakter också har rätt att använda våld under vissa omständigheter, så är det viktigt att det inte sker. Det är ju värre med en maktfullkomlig ordningstvakt eller polis, än en maktfullkomlig person i kundtjänst som vägrar att ta emot reklamationer. ☹

KOLBJÖRN GUWALLIUS ÅLDER: 39 år BOR: Malmö FAMILJ: Fru och dotter. GÖR: Journalist, författare, fotograf och föreläsare. Har skrivit flera böcker, däribland *Förneka till varje pris* och *Grip till varje pris: Falkarna, CSG och de rättsvidriga väktarmetoderna 1996–2014*, båda från 2014. Har även gjort de två dokumentärfilmerna *Valrossarna* (2006) *Rätten till staden* (2008). **AKTUELL MED:** Reportageboken *Ordningstvakter – nödlösningen som blev permanent*.

.....
För exakt ett år sedan – tredje fredagen i augusti – gjorde Situation Sthlm det första bildreportaget från Slussen. Nu har vi varit där för andra gången. På samma dag, på samma plats. Nu är arbetet inom alla olika delområden – land, vatten, och berg i gång. Varje dag är det mellan 200 och 300 personer som jobbar i gropen. Och 480 000 resenärer som passerar. TEXT **ULF STOLT** FOTO **MAGNUS SANDBERG**
.....

SLUSSEN

På Katarinavägen spränger man för att göra en gång mellan det som ska bli handelsplatsen och den nya bussterminalen. Under arbetet är man hela tiden nära människor och trafik och känslig infrastruktur, därför använder man mindre sprängsalvor och ibland sågar eller spräcker man i stället berget.

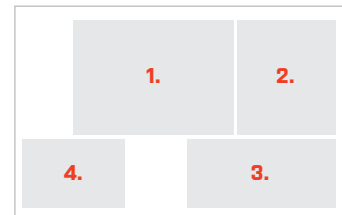
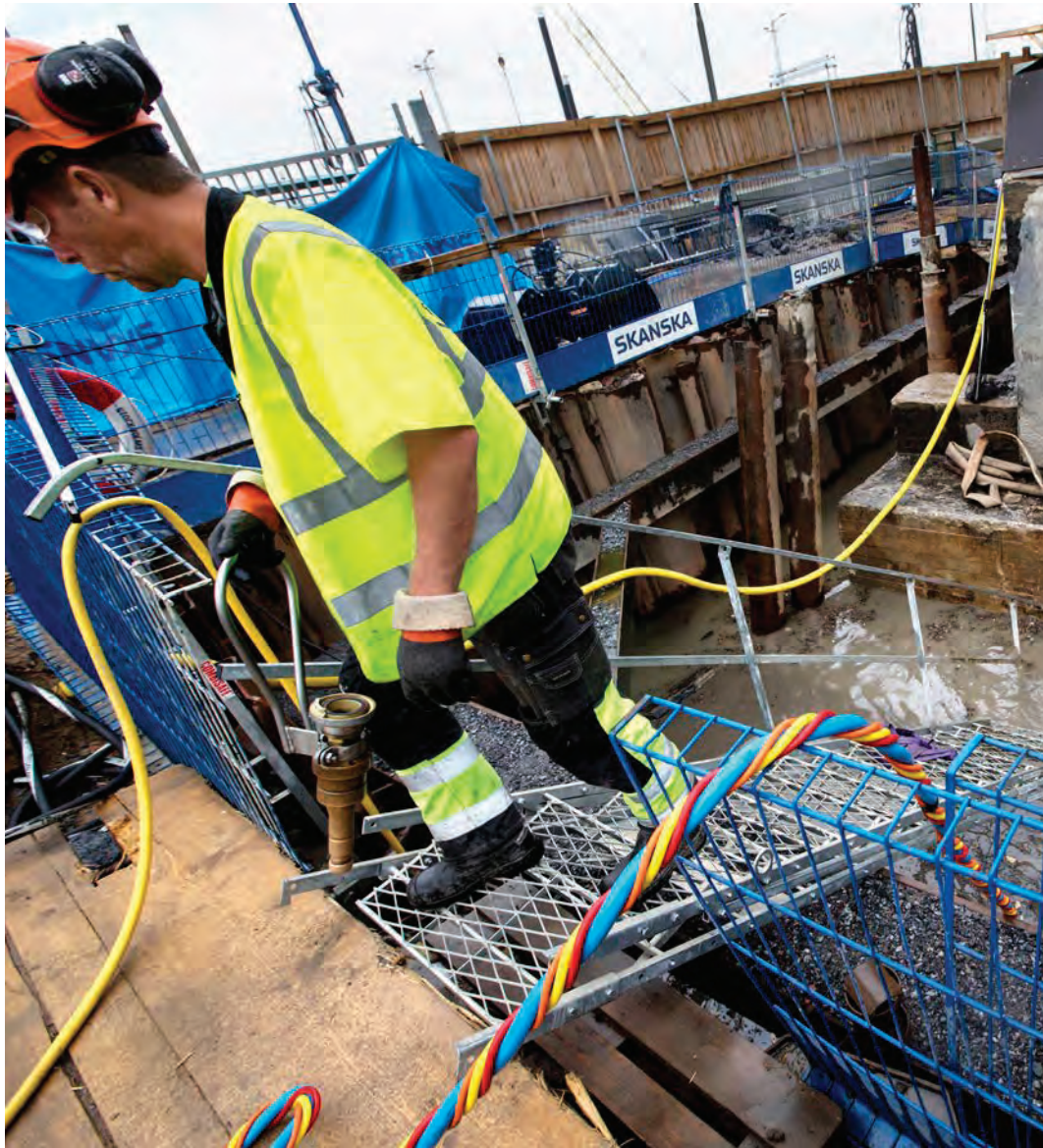
Norrut på samma sida förbereder man konstruktionerna för handelsytan, mycket är än så länge förberedelsearbeten. Man pålar mot tunnelbanan för att kunna schakta ur och sänka marknivån på insidan. Och fyller för att en tyngre pålningsmaskin ska kunna flyttas.

Runt fästet för Katarinahissen röjer tungdykare för att schakta ut massor när stålspons installerats, detta för att kunna gjuta en ny bottenplatta av cement, sedan pumpa ur vattnet och jobba torrt med att gjuta den nya konstruktionen.

Vid Stadsgårdsleden spåntar man för att bredda kajen och flytta trafiken närmare vattnet när den temporära bussterminalen tas i bruk.

På Gamla Stan-sidan har man snart pålat klart förberedelsen för norra brofästet. Vattnet breddas av en grävskopa i väntan på att mudderverk, nya slusskanaler och ny botten för att styra vattenflöden ska skapas.

Mellan 200-300 personer jobbar i gropen dagligen, arbete sker i alla delområden – land, berg och vatten. Arbetet pågår från 07.00 till 19.00. 480 000 resenärer passerar byggarbetsplatsen varje dygn. 📍

- 1.** Vattnet är 2,5 meter djupt, noll visibilitet. Tungdykaren Jens Fredriksson arbetar med händerna och känner sig fram. I den blå slangen inandningsluft, den röda är kommunikationskabeln, orange är belysning och den gula djupmätaren. Utandningsluften går rakt ut och gör bubblor.
- 2.** Precis till höger innanför den provisoriska stålväggen ligger den hårt trafikerade bussterminalen. Vid årsskiftet rivs den och bussarna flyttas längre ut på Stadsgården.
- 3.** Projektkontoret hade en liten interntävling och döppte de tre pontonerna till Nisse, Kalle och Palle. På den mellersta pontonen står grävmaskinen som schaktar ur i väntan på muddring.
- 4.** Efter en dryg timme under vattnet kommer Jens Fredriksson upp, efter att först ha stämt av läget med dykledaren på land.

1. De olika ytskikten och marklagren på en del av Slussen genom åren. Bland annat gatsten, sand, armerad betong samt tätskikt av tjära.

2. Den röda maskinen i förgrunden schaktar och förbereder för att den större pålningsmaskinen i bakgrunden ska kunna flyttas fram närmare och påla. Bakom väggen till höger i bild ligger tunnelbanan. Man använder ihålliga pålar av stål som man borrar ner genom marken med vatten för att det ska vara skonsamt och sedan, när de förankrats i berget och stoppslagits så de sitter, fylls pålarna med cement. Schaktmassorna försöker man behålla på plats då vissa delar behöver fyllas ut, skrot från tidigare konstruktioner återvinns.

3. Sprängningar pågår för att få bort berget och öppna upp mellan den nya bussterminalen inne i berget och handelsplatsen som ska byggas. Man lägger tunga mattor över för att förhindra att det ska kunna skvätta sten. De röda konerna i berget markerar var man stoppat ner dynamiten. Man bullermäter hela tiden för att se att man ligger under den av miljödomstolen angivna gränsen på 45 decibel, ett så kallat ekvivalent värde efter att man mätt bullret under en viss tid.

PLURALIST

Eldkvarn har tystnat, åtminstone tillfälligt, men bandets sångare Per "Plura" Jonsson söker nya utmaningar. I höst sätter han upp föreställningen *En man av hjärtat* på Scalateatern och får för första gången rätta sig efter ett manus på scen. TEXT **DAVID BOGERIUS** FOTO **JOEL NILSSON** OCH **HENRIC LINDSTEN**

lockan är strax före tolv på lördagsförmiddagen och Plura ser ganska pigg ut, kanske delvis ett resultat av att han skipade gårdagens bröllopsfest.

– Det var producenten för *Mauros & Pluras kök* som gifte sig och det var meningen att jag skulle med på festen, men jag backade ur. Det var liksom norr om Uppsala så man skulle åka buss i en timme och jag var så trött. Men Mauro åkte dit.

Han ser nöjd ut när han säger det sista, som om han föreställer sig hur hans gode vän och kollega mår i samma stund. Själv plågas han av diskbräck som nyligen vållat vissa problem vid inspelningen av teveprogrammet *Renées brygga*.

JAG TRIVS MED ATT BLICKA TILLBAKA, DET ÄR VÄL GANSKA NATURLIGT. NU ÄR JAG INTE LASTGAMMAL, MEN MAN BÖRJAR ÄNDÅ OUNDVIKLIGEN TITTA TILLBAKS PÅ DET MAN HAR GJORT.

– Det gjorde så ont när jag skulle ta mig upp på bryggan från båten så det blev ingen graciös entré precis. Jag fick krypa upp och sen fortsatte jag att krypa när jag väl var uppe för att försöka göra en grej av det. "Vi tar om det där", sa producenten och då räckte det med att jag höll i en tamp och låtsades förtöja båten.

Plura fimpar cigaretten och kliver in på Scalateatern. Det är här inne hans föreställning *En man av hjärtat* sätts upp, med premiär 7 oktober.

– Premiärkvällen kommer nog att vara väldigt nervös skulle jag tro. Jag har ju stått på scen tusentals gånger men det är första gången jag gör nåt sånt här med regi och ett skrivet manus. För mig har det bara vara att gå upp scenen och köra och så får man liksom se var man hamnar. Antingen är man i form eller inte, men oftast ser man ju till att det blir bra.

Den åttonde upplagan av manuset till *En man av hjärtat* är nyligen utskriven men Plura tror att det blir ett par till innan det är spikat.

Med hjälp av regissören Hugo Hansén och repetitioner under fyra veckor ska det låta så naturligt och spontant som möjligt på premiärkvällen, men Plura våndas ändå

en del över formatet. Han berättar om när han och Tomas Di Leva skulle spela in en scen för tv-programmet *Så Mycket Bättre*. Kamerorna rullade, lamporna lyste och Plura knackade på Di Levas dörr för att, enligt manus, fråga om de kunde göra en låt ihop. Sedan blev det tyst. "Stopp, kan vi ta om det där?" sa Di Leva. "Jag känner mig som en banan i ett bananskal."

– Det är faktiskt ett ganska bra uttryck. Så kan man känna sig ibland. Mitt snack mellan låtarna på konserterna har ju aldrig varit direkt skrivet utan vuxit fram under ett par kvällar. Sen kör man det tills man tröttnar, när man har börjat dra det lite så där schematiskt. Då är det lika bra att skita i det.

PER "PLURA" JONSSON fyllde 66 i augusti.

Han växte upp i Norrköping där han och brorsan Carla och kompiserna Tony Thorén bildade bandet Piska mig hårt. Efter några år av kollektivboende i Stockholm bytte bandet namn till det mer karriärfrämjande Eldkvarn och fick en anseelig publik med kritikerrosade *Pojkar, pojkar, pojkar* 1979.

Det var en tid av många som Plura återvänder till i *En man av hjärtat*-föreställningen. Enligt ett pressmeddelande från arrangören Blixten & Co. bjuder Plura på

OM BOSTADSSITUATIONEN

– Jag bor mest på landet numera. Det är ett ställe som ligger mellan Flen och Katrineholm, vid Harpsundsjön där statsministern har sin sommarbostad fast på andra sidan vattnet. Det är 13 mil till Stockholm så det går på en och en halv timme med bilen men ibland kör jag fortare, det beror på hur pass mycket man vill chansa. Jag sålde bostadsrätten i Stockholm för att skaffa en övernattningslägenhet i stället, men samma dag vi magasinrade möblerna ringde telefonen när jag satt i bilen. "Ja hej, det här är Ulla från Bostadsförmedlingen. Du har fått en lägenhet av oss." Det var min fru som satte mig i bostadskön när vi träffades för 17 år sedan.

"egna favoriter från hans stora låtskatt men även nyskrivet material samt mellansnack med personliga, ingående och hittills hemliga berättelser kring låtarna".

– Jag trivs med att blicka tillbaka, det är väl ganska naturligt. Nu är jag inte lastgammal, men man börjar ändå oundvikligen titta tillbaks på det man har gjort.

Vid en tillbakablick av undertecknad var Eldkvarn högst närvarande på soundtracket till min sommar 1991. Jag hade precis fyllt 20 och spelade Himmelska dagar och Kungarna från Broadway på vinyl. Och gick sedan till Moderna museets trädgård för att skråla i kapp med Plura längst framme vid scenkanten. "I morgon är en annan sång/I morgon är en annan gång/Då står nån i dörren och vrålar/Ta på din uniform".

– Nu förstår jag ju hur det funkade, att det var väldigt många unga människor som identifierade sig med såna textrader, men jag tror inte att jag gjorde det då. Jag var ganska blind och reflekterade inte över sånt, men jag tror att det är en mognadsgrej, att man måste vara lite äldre.

– Vi var ju ingen over night sensation precis utan hade verkligen börjat från botten och harvat oss upp. Sen när det väl blev det här stora så tog man det på nåt sätt för givet vilket kanske var lite dumt, säger Plura och ser fundersam ut.

Eldkvarn har peakat tre år tidigare och allt har kulminerat med tältföreställningen Cirkus Broadway, till vilken bandet, som Sveriges största, bjudit in gäster från den svenska rock- och popelitens översta skikt för sammanlagt åtta kvällar.

När Eldkvarn backar upp Thåström i Ebba Gröns "Flyktsoda" faller allting på plats under fyra av de främsta minuterna i den svenska rockhistorien.

– Jag har sett det klippet på Youtube. Det är nog mest lyckliga omständigheter att det blev så bra som det blev. Thåström är inte den, inte då i all fall, som kommer och säger att det ska vara så här och så här. Det var "vi kör bara", minns Plura.

Han lyfter också, med all rätt, fram Cirkus Broadway-versionen av Ratatas "För-sent" – med ett imponerande gitarrsolo av Mauro Scocco – som bättre än originalet.

Bakom succén låg också, som så ofta, hårt arbete.

En månads repetitioner följdes av dagliga rep på fyra-fem timmar inför varje spellkväll.

– Man hann slänga i sig en hamburgare ►

innan det var dags att gå ut på scenen igen. Man var klar vid halv tolv kanske och då var det efterfest – och så likadant nästa dag.

Det hårda tempot och den höga ambitionsnivån tog på krafterna.

Både Plura och Thåström drabbades av stämbandsinflammation och tog sig till det söndagsöppna Apoteket på Klarabergsgatan för att hämta ut kortison. Vid kassan spände expediten ögonen i de båda slitna vokalisterna: "Vet ni vad det här är för nåt, det är allvarliga saker att hålla på med."

– Det var rätt personer att upplysa om det, säger Plura och ler snett innan han fortsätter:

'VAD FAN SKA JAG SKRIVA OM NU?' TÄNKTE JAG. JAG KAN JU LIKSOM INTE GÖRA EN LÅT OM ATT JAG HAR KÖPT NYA TRÅPERSIENNER.

– Cirkus Broadway var otroligt kul. Det var det största Eldkvarn gjorde, som apparat så där. Från början var det meningen att SVT skulle göra ett program om det, ungefär som *The Last Waltz* med The Band med lite sidhistorier och så, men det fanns ingen budget för det så det blev mer som en regelrätt tv-konsert.

MEN OM ÅTTIOTALET avslutas i triumf väntar strax betydligt bistrare tider. Publiken hänger med ett tag, men Eldkvarn lyckas inte följa upp *Kungarna från Broadway* med nya album i samma klass. De stora turnéproduktionerna ersätts av ströpspelningar på mindre ställen.

– Vi tappade det och det är ganska naturligt. Jag hade levt ett ganska stökigt liv och började stadga mig mer på nittiotalet. Jag hade två barn som jag kanske inte hade varit världens bästa pappa för så när jag fick två barn till bestämde jag mig för att vara hemma mer och så där. Det var en sån omställning från att ha varit hänsynslös på alla plan – mot mig själv och mot familj, flickvänner och barn. Jag hade bara levt för Eldkvarn och så skulle jag bli ordentlig och gå med barnen till dagis och sitta i lekparken med gungor och sandlådor. "Vad fan ska jag skriva om nu?" tänkte jag. Jag kan ju liksom inte göra en låt om att jag har köpt nya tråpersienner.

Sommaren 1993 är Eldkvarn tillbaka på Moderna Museet igen – som förband till

Peter Le Marc. DN:s recensent Kalle Holmberg skriver att "Plura Jonsson och Eldkvarn tog det semesterlugnt som förband men fick ändå efter "Kärlekens tunga" tolv händer i luften från sex pojkar längst fram".

Efter spelningen fick Eldkvarn bära bort utrustningen själva. Slutet tycktes inte vara allt för långt borta, men bandet överlevde på mängder av ströpspelningar och trogna fans.

– Det var segt, men skivorna vi gjorde på nittiotalet var kanske inte så bra, jag vet inte. Men så fick vi ju nytt liv igen 2005 med Jari Haapalainen som producent. Jag träffade honom på nån bar på söder och han sa att

han skulle "demontera Eldkvarn". Jag förstår fortfarande inte vad han menade, men det var väl att på nåt sätt plocka ner hela vår ljudbild för att sen bygga upp den igen.

STUDION ATLANTIS PÅ Karlbergsvägen fick låna ut sitt namn till albumet.

OM GAMLA INTERVJUER

– Om man tittar på de första intervjuerna jag gjorde så upprepade jag ofta bara frågan jag fick. "Är det inte jobbigt att turnera?" "Jo, det är jobbigt att turnera." Och så hade jag ofta handen framför munnen så man inte riktigt hörde vad jag sa. Då tyckte jag att det skulle vara så, men sen läste jag en intervju med en amerikansk artist som tyckte att det var så löjligt att man ska spela svår och titta ner i golvet när man pratar med folk. Jag tänkte en del på det där och så såg jag ett intervjuprogram på tv som hette Parkinson och blev så imponerad av de engelska skådisarna som var med. De kunde verkligen det här med att ge intervjuer och gav bra och intressanta svar och kunde även berätta bra anekdoter. Efter det blev det på nåt sätt som ett kall för mig att lära mig att ge bra intervjuer, så att det blev någorlunda kul för journalisten också. Ibland har jag väl kanske varit lite för öppen vilket är lite svårt i Sverige. I USA och England kan du prata om vad som helst, det är inte hela världen om du säger att du har rökt marijuana. Det är ingen som bryr sig, inte ens morfar och mormor, men här i Sverige är det annorlunda. Det är ganska tröttsamt så nu försöker jag undvika att prata om sånt. Jag är för gammal för det.

Till första inspelningsdagen hade Jari Haapalainen tagit med sig ett trumset han hittat i ett grovsoprum. Trummisen Werner Modiggård vägrade, som Plura befarade, till en början att spela på det men gav sig efter en hel del käftande och skrikande.

– Jari satte bara två mikrofoner på trummorna. Andra producenter kanske sätter dit 36, för att höra varje detalj, men på *Atlantis* är det bara en bakom och en framför.

En recensent som fått ett tidigt prov-ex av plattan ringde upp skivbolaget och frågade om det var något fel på skivan eftersom det "lät för jävligt", men ett nytänt Eldkvarn var på rätt köl igen med låtar som "Konfettiregn", "M/S Alkohol" och "Jag är det hjärta". Plura fick tillbaka mycket av sitt självförtroende och vågade plocka fram alla låtidéer som han gömt undan.

– Jag har blivit mer och mer självkritisk och tycker att den här låten har jag redan gjort. Inför inspelningen av *Svart Blogg* tröttnade Jari Haapalainen på mina försök att komma undan och bokade en studio för att spela in demos. Jag tyckte att mina låtar varken var klara eller bra, men jag läste sen en intervju med Jari där han berättade att jag hade kommit med ett pärlband av skitbra låtar. Han hade aldrig hört nåt liknande.

Några av dem, som "Fulla för kärlekens skull" har i dag samma status som "Alice" och de andra höjdpunkterna från glansåren på åttiotalet. I "Inget bra för mig själv" sjunger Plura om ur han dricker sexor gånger fem när klockan slår tolv och turisterna har gått hem.

– Ja, vissa meningar är man väldigt nöjd med och den är ju en sån. Jag har träffat många yngre som tycker om den. Den är ju ganska självbiografisk om man säger så och jag har inga problem med att relatera till det där, men jag känner kanske att det är gjort nu.

– Nu när jag har börjat göra låtar igen skulle jag vilja komma nån annanstans med låtskrivandet och visa att jag har lärt mig nånting av livet. Med ålderns rätt kan jag se tillbaka och göra det ganska nyktert.

Även om *Atlantis* och *Svart Blogg* innebar en renässans för Eldkvarn var det inget mot vad som väntade.

2010 började TV8 sända *Mauro & Pluras kök* där de goda vännernas matlagning varvades med musik och gästartister som Håkan Hellström och Lisa Nilsson. Tv-mediet visade sig passa Plura oväntat bra och innan året var slut gjorde han succé på ►

A photograph of a stage with red curtains and stage lights. The scene is dimly lit, with the red curtains being the most prominent feature. Stage lights are visible at the top of the frame, and the floor of the stage is dark. The text is overlaid on the center of the image.

**EFTER 40 ÅR PÅ SCEN SÅ UNDRAR JAG
IBLAND VAD DET ÄR SOM ÄR SÅ ROLIGT, MEN
MAN RYCKS JU MED TILL SLUT OCH DET ÄR
JÄKLIGT SKÖNT. JAG HAR JU EN VISS RUTIN
SÅ ATT OM DET BLIR NÅT FEL, SOM ATT
TRUMMISEN SLUTAR EN VERS FÖR TIDIGT,
SÅ KAN JAG LIKSOM GÖRA EN GREJ AV DET.**

bästa sändningstid i den första omgången av TV4:s *Så Mycket Bättre*.

– Ingen visste hur det skulle bli vilket gjorde det rätt så spännande. Jag trodde att programmet skulle sändas på söndagskvällar när ingen tittar och att jag skulle sitta och snacka lite och sen kanske spela en Lasse Berghagen-låt, eller jag visste förresten inte ens att Lasse Berghagen skulle vara med. Men med facit i hand så var det väldigt lyckat. Det betydde mycket.

En konsertarrangör i Gävle berättade att det började ringa hela tiden efter att det

SÅ ÄR DET JU MÅNGA MAN KÄNNER IGEN SOM STÅR DÄR LÄNGST FRAM OCH KLAPPAR I OTAKT.

andra programmet av *Så Mycket Bättre* visats. Eldkvarn befann sig lägligt nog på turné och spelade inför utsålda hus.

– Vi tredubblade vår publik och skivbolaget skrapade ihop en samlingsplatta som sålde dubbel platina. Vi hade sålt guld nå gång tidigare men aldrig dubbel platina. Sen spelades ju Petra Marklunds version av "Kärlekens tunga" otroligt mycket i radio så det kom in mycket pengar från Stim.

Till Eldkvarns spelning i Kalmarsalen i Kalmar anlände ett större sällskap från den lokala jazzföreningen med barn och barnbarn. Efter en kvart krävde de dock pengarna tillbaka då de förstått att det inte handlade om någon slags turnerande variant av *Så Mycket Bättre*.

PLURA FORTSATTE MED nya tv-program som *Mauro & Pluras tågloff* och *Pluras kök*. Dessutom sålde *Pluras kokbok* så mycket att han numera har carte blanche hos bokförlaget och får ge ut vilka böcker han vill.

Eldkvarn turnerade i omgångar fram till slutet av 2015.

– Jag kunde se på ryggarna hos de andra i bandet hur de mädde, om de var i form eller tyckte att det var pisstråkigt. Jag kände liksom att vi bara harvade på och jag hade haft problem med ryggen i ett par år vilket var en bidragande orsak, men jag kände också att jag ville ha en ny utmaning.

– När jag hade kört samma låtar och samma mellansnack i samma stad för fjärde gången så kände jag bara "nä jag orkar inte". Även om det kanske inte är exakt

samma publik så är det ju många man känner igen som står där längst fram och klappar i otakt. Vi tar en paus nu och så får vi se om det blir en evig paus eller om vi återuppstår som alla andra band.

På *En man av hjärtat*-föreställningarna kommer du att backas upp av din son Axel Jonsson Stridbeck och hans kompisar. Hur kommer det sig?

– TV3 gjorde ett program med Mia Parnevik där folk skulle bli överraskade och jag blev tillfrågad om att vara en hemlig gäst på en bröllopsmiddag uppe i Västerbot-

ten nånstans. Jag sa att jag kunde komma in och sjunga en låt på egen hand, men en vecka innan inspelningen ringde produktionsbolaget och ville ha ett band i alla fall. Jag sa först att det var omöjligt, mitt i sommaren då alla musiker är uppbokade eller bortresta, men sen berättade jag det för min son som satte ihop ett band på en timme.

Ni har även varit ute på en turné tidigare i år?

– Ja, Axel och hans kompisar tyckte att det var så himla kul att spela på bröllopsmiddagen och ville göra en turné, men jag sa först bara "jo, visst" så som man säger. Men när det blev aktuellt att göra den här föreställningen så tänkte jag att det var ett bra sätt för bandet att få spela ihop sig.

Hur är det att turnera med sin son?

– Det hade varit jobbigare för 30 år sedan men nu är jag väldigt skötsam så det är inga problem. Han är ju kapellmästare och säger till mig när det är soundcheck eller om det är några ändringar i låtordningen. Det funkar jättebra men det är ju ett givande och tagande. De i bandet är ju mellan 25 och 28 och otroligt entusiastiska. Efter 40 år på scen så undrar jag ibland vad det är som är så roligt, men man rycks ju med till slut och det är jäkligt skönt. Jag har ju en viss rutin så att om det blir nåt fel, som att trummisen slutar en vers för tidigt, så kan jag liksom göra en grej av det.

Tolv datum är inbokade på Scalateatern. Hur tror du det blir att spela på samma ställe?

– Jag har gjort det några kvällar men aldrig så här länge. Men jag har pratat med folk som har gjort det och de säger att det

är jätteskönt, att man liksom kommer in i ett slags lugn. Att det blev Scalateatern var arrangören Leif "Blixten" Henrikssons förslag. Han hade sett en föreställning i New York eller London med nån singer/songwriter och tyckte att det skulle passa mig att göra en liknande grej här på Scala. Det går in 600 pers så det känns lagom stort.

Föreställningens namn är lånat från en Eldkvarn-låt. Varför föll valet på just den?

– Jag vet inte, vi har haft flera olika förslag men det blev *En man av hjärtat*. Den låten kom till efter i besök i Madrid på nittiotalet. Jag var ute en hel natt med en man från Andalusien och hamnade på ett Flamencoställe med romer. Han pratade knappt nå engelska och min spanska är ganska minimal, men han lyckades förklara för mig att man antingen är en man av hjärnan, av hjärtat eller både och. De som styrs av hjärnan är ganska tråkiga och de som styrs av båda lever i ständigt i kaos men jag var, enligt honom, en man av hjärtat. Det skrev jag naturligtvis en låt om.

Är det svårt att välja ut vilka låtar du ska spela?

– Det är ett ganska kärt problem nu när jag inte är med Eldkvarn. Nu kan jag välja låtar som har kommit och gått i repertoaren för jag vet att det blir ett annat stuk och ett annat arrangemang med det nya bandet. "Ta min hand" är ett bra exempel, det är en låt som jag tycker är väldigt bra och som publiken tycker om och nu kan jag spela den igen.

– På turnén var det nån recensent som tyckte att vi spelade för få nya låtar, men många i publiken kommer ju för att få höra sina älsklingslåtar och det får man ta lite hänsyn till. Mick Jagger sa det så bra när en journalist undrade varför Rolling Stones bara hade spelat en ny låt under en spelning: "Vilken idiot går på en Stones-konsert för att höra nya låtar?" 🤔

PER "PLURA" JONSSON

BOR: Katrineholm och Stockholm.

ÅLDER: 66 år.

FAMILJ: Hustrun Maria Sjöstedt, fyra vuxna barn.

GÖR: Låtskrivare, sångare, matlagare, kokboksförfattare och tv-personlighet. Bland annat. Målar också tavlor.

AKTUELL: Med föreställningen *En man av hjärtat* som har premiär 7 oktober på Scalateatern.

PÅ LÅNADE HJUL I STAN

City Bikes rullade för första gången på Stockholms gator 2006. För varje år har lånecyklarna blivit allt fler och nu finns det 1 500 cyklar som tar turister och stockholmare mellan 140 stationer. Det gör att det går att se mönster över hur folk rör sig över staden. Och snart kan systemet byggas ut rejält. TEXT MARIA HAGSTRÖM FOTO ANNELI HILDONEN

Det är onsdag eftermiddag i Gamla stan. Turisterna Liana Bryant och Sophia Rose har strosat i gränderna och ska nu vidare till de platser de kryssat för på en karta: stadshuset, slotet och en salsklubb. Och de ska cykla dit.

– På cykel får vi se mycket och missar inget, vilket vi annars skulle göra i tunnelbanan, säger Sophia Rose.

– Det är också det billigaste och lättaste sättet att ta sig runt. Jag var i Amsterdam i fjol och där har de ett bra cykelsystem, så vi googlade för att se om det fanns här också, säger Liana Bryant.

De berättar att de kommer från Kent i Stor-

britannien och att de ska turista i Stockholm några dagar innan de drar vidare till Oslo.

– Kent är inte långt från London, där det finns lånecyklar. Men vi har aldrig använt dem. Det är farligt att cykla i London, mycket trafik och man cyklar ute i vägen. I Stockholm är det bättre – här finns bra cykelvägar, säger Liana Bryant innan de trampar i väg längs med Riddarfjärden in mot stadshuset.

City Bikes i Stockholm är Sveriges största och mest använda lånecykelsystem med cirka 1 500 cyklar och över 140 stationer i Stockholms stad, Sundbyberg, Solna och Lidingö.

2016 var ett riktigt rekordår för lånecyklarna, 45 000 användare gjorde 600 000 cykellån – en ökning med 25 procent jämfört med året innan. Nu ser det ut att bli ett nytt rekordår, även om ökningen inte är fullt lika stor.

– Det är väldigt populärt. Det är tolfte året som City Bikes finns i Stockholm och det har ökat för varje år, säger Sofie Brange, press- och kommunikationsansvarig på Clear Channel som driver City Bikes i samarbete med Stockholms stad.

– Systemet har blivit mer etablerat, byggts ut och blivit tillgängligt för fler, men det är också i ropet med gröna transportlösningar.

Sophia Rose och Liana Bryant från Storbritannien blickar av attraktionerna från cykelsadeln.

PÅ CYKEL FÅR VI SE MYCKET OCH MISSAR INGET, VILKET VI ANNARS SKULLE GÖRA I TUNNELBANAN. Sophia Rose

Det diskuteras positivt kring cykling både bland politiker och invånare. Många ser det som en viktig del i infrastrukturen i en modern stad.

Tanken är att låncyklarna ska vara en förlängning av kollektivtrafiken.

– Det ska vara en cykel för alla, en inkluderande cykel, och en del av Stockholm, säger Sofie Brange.

Det säljs ungefär lika många säsongskort som tredagarskort, vilket förenklat skulle kunna översättas som hälften stockholmare och hälften turister.

– Många använder cyklarna för att det är snabbaste sättet att ta sig runt i stan. Under fem kilometers avstånd är cykling överlägset, säger hon.

I en undersökning har låntagarna svarat

att de också använder City Bikes för att det är flexibelt och att de vill vara utomhus. Det finns även de som påpekar att det är skönt att slippa oroa sig för att cykeln ska bli stulen, eftersom de cyklar den från station till station.

– Det händer att cyklar blir stulna, men det är inte jättevanligt. Det finns personuppgifter på den som lånar och om cykeln kommer bort blir man ersättningskyldig. Men ibland ser vi nån på stan som och målat om vår cykel, säger Sofie Brange.

Användandet är som mest i rusningstid, till och från jobbet, men många använder dem också som transportmedel mellan

Arul Jesu Praveen John tömmer Gamla stans station, för att ge plats i rusningstrafiken.

möten. Mest aktivitet är det vid stationerna i Gamla stan och Norrmalmstorg, men lånen är också extra många vid Djurgårdsbron och Medborgarplatsen.

– Det går att se mönster över hur människor rör sig åt olika håll i staden. Från Odenplan cyklar många på morgonen. De har pendlat till stan och tar cykeln den sista biten därifrån. Stationen vid Djurgårdsbron är det i stället många som cyklar till. Vi tömmer den stationen om kvällarna, eftersom vi vet att det är många turister som cyklar dit, säger Sofie Brange.

VID GAMLA STANS cykelstation har Arul Jesu Praveen John parkerat bilen som ska fördela cyklar jämnare över staden. Han har precis gått på sitt skift och berättar att han är en av fyra som just nu jobbar på olika håll i staden. Klockan är strax efter fyra på eftermiddagen.

– Snart kommer många cyklande från kontoren och parkerar vid tunnelbanestationer. Det är den tiden på dagen. De cyklar från till exempel city, Norrmalm, Fridhemsplan

– platser med många kontor. Då måste det finnas utrymme här. Men på morgonen är det stationerna nära stora arbetsplatser som vi lämnar tomma, säger han och lossar cyklarna från cykelstället.

Han plockar fram en iPad som visar en karta över staden och dess stationer. De som är rödmarkerade är fulla, de gröna är halvfulla och de blå är tomma. På Skeppsholmen vid Moderna museet finns en station som skulle må bra av att fyllas på. Han lastar ombord de robusta cyklarna, som är gjorda för att klara av att stå ute dygnet runt, på flaket och kör vidare mot Skeppsholmen.

Några minuter senare anländer Andreas Westin, som har cyklat från jobbet i Vasastan till bostaden i Gamla stan.

– Det är billigt, bekvämt, trevligt och fungerar jättebra, men ibland är det fullt här i

Gamla stan. När jag passerar Tegelbacken brukar jag kolla i City Bikes app för att se om cykeln får plats här, annars lämnar jag den där och går sista biten.

Det är andra säsongen han använder låncyklar.

– Jag började när jag insåg hur snabbt det går, snabbare än buss och tunnelbana. Det är bra för mig, för miljön, för alla, säger han.

LÅNECYKELSYSTEMET ÄR I dag främst begränsat till de mest centrala delarna av staden. Den stora utmaningen med att bygga ut systemet är att få bygglov för stationerna.

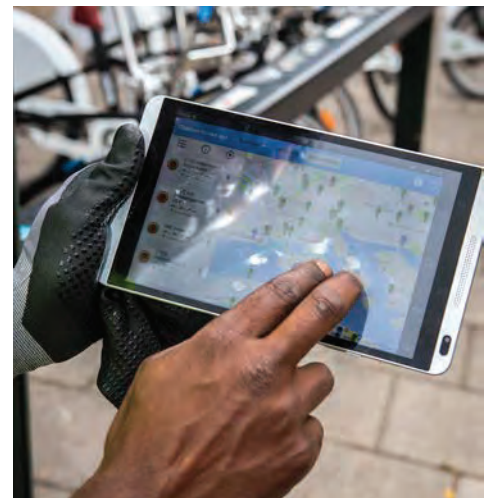
– Det är stor konkurrens om ytor i Stockholm. Det är svårt att få plats och många vill ha gatemark, säger Sofie Brange och tillägger att Clear Channel vill se systemet utökas.

Det är också något som efterfrågas av 96 procent av City Bikes användare. De vill ha fler cykelställ i bland annat Norra Djurgårdsstaden, Globen, Västberga, Hammarbyhöjden, Kista, Stora Essingen, Fruängen och Tallkrogen.

Till vänster: Andreas Westin parkerar cykeln, för honom det snabbaste och trevligaste transportmedlet i stan. **Till höger:** Kartan visar var stationer finns och vilka som är fulla eller tomma. **Nedan till höger:** Arul Jesu Praveen John loggar in i systemet. **Nedan:** All information du behöver för att komma igång finns på stolpen vid stationen.

Det nuvarande avtalet om låncyklar går ut den sista oktober och en ny upphandling är på gång. Trafikborgarrådet Daniel Helldén (MP) vill då se systemet utvidgas rejält.

- Det går inte att säga exakt vad som händer, men det blir ett nytt system, som planeras att finnas överallt i staden och det ska gå att låna cyklar året om, dygnet runt. Låncyklar betyder mycket för turister, men när det blir tillgängligt året runt är det i huvudsak för stockholmarna, säger trafikborgarrådet Daniel Helldén (MP).

DET ÄR BILLIGT, BEKVÄMT, TREVLIGT OCH FUNGERAR JÄTTEBRA, MEN IBLAND ÄR DET FULLT HÄR I GAMLA STAN. **Andreas Westin**

I dag är lånesäsongen mellan 1 april till 31 oktober, och cyklarna kan lånas mellan klockan 6 på morgonen till klockan 22 på kvällen.

Bygglov kommer att bli lättare att få om framtidens stationer - till skillnad från dagens - inte har reklampelare, påpekar Daniel Helldén. Då är det andra bestämmelser som gäller. Men samtidigt - reklamen vid stationer och på cyklar är det som till största del finansierar dagens system.

Eventuellt kommer det också att finnas elcyklar och andra biljetter än säsongs- och tredagarskort.

Ett krav som Trafikkontoret har på den aktör som vinner upphandlingen är att inloggningsprocessen för att låna ska vara snabb och enkel - för en van användare ska det inte ta längre tid än en minut och för en förstagsanvändare eller turist ta max två minuter.

- I världen finns cirka 1 400 låncykelsystem, det finns i alla storstäder i dag. Det är ett smidigt sätt att växla transportmedel.

Kollektivtrafiken i Stockholm kommer inte åt överallt, då kan man cykla sista biten. Det är en viktig pusselbit i kollektivtrafiken och för att nå klimatmål, säger Daniel Helldén. 🚲

SÅ FUNKAR DET

Säsongskort kostar 250 kronor på citybikes.se och 300 kronor hos återförsäljare. Ett tredagarskort kostar 165 kronor.

Låna cykeln vid en av de 140 stationerna och lämna tillbaka vid en annan. På City Bikes app går det att se var det finns lånestationer.

Cykeln kan lånas i tre timmar åt gången. Lämnas den in för sent får man en prick. Efter tre prickar spärras kortet.

Användaren har ansvar för cykeln under lånet och kan bli ersättningskyldig med 800 kronor om cykeln försvinner.

Cykel kan lånas mellan klockan 6-22, men de går att återlämna fram till klockan 01.

Cykelhjälm finns att beställa för 75 kronor i fraktkostnad (i samband med köp av säsongskort), den går också att hämta kostnadsfritt på Elektravägen 33 i Hägersten.

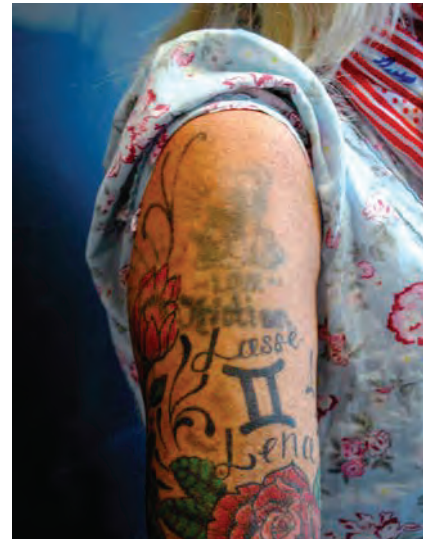

.....
En tatuering berättar sin historia, antingen genom det valda motivet, platsen den gjordes på eller tidpunkten när den tillkom. Elva av Situation Sthlms tidningsförsäljare berättar om sina tatueringar. Som varför man känner sig mindre ensam om natten med "You never walk alone" tatuerat på underarmen. TEXT ULF STOLT FOTO JOHAN OLSSON
.....

GAT

U BLÄCK

Lena Freij, 25 tatueringar:

– Jag sa till tatueringen Marty att jag ville ha nånting när man är ute och går så att man inte känner sig så ensam, då sa han. "You never walk alone", då går aldrig ensam. Så jag tänkte liksom att man alltid har nån med sig fast som inte syns.

– Jag har gröna fingrar, kan få vad som helst att växa. Det är därför jag har så många blommor tatuerade.

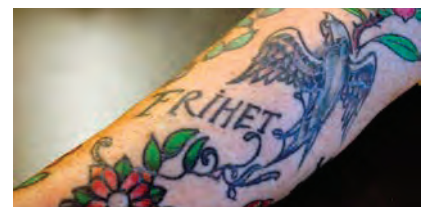
– Det ska vara en hund och en katt som sitter bredvid varandra, men den är så gammal, det står Love under.

– Det står Christian, den gjorde Fumbo-Kenta som satt på kåken. Christian heter min äldsta son, därför skrev jag det. Men jag skulle med fåget, vi satt i en park i Uppsala och han hade sina grejer med sig. Han hade tre nålar i en rakapparat. Det var 1989.

13 är mitt turnummer, det blir alltid bra den trettonde. Alla höll på och snackade om att allt går åt helvete den trettonde, så jag tänkte jag skulle kolla upp det. Min son är född 13 minuter över elva, jag fick 1300 på id-bandet runt armen på BB, jag har namnsdag 13 november och min snubbe då, barnens pappa, satt häktad på Dag Hammarskjölds väg 13. Min pappa jobbade där också, som plit.

Fågeln och frihet gjorde jag när jag kom ut från fängelset, då tänkte jag att jag inte skulle sitta inne mer. Och det har jag inte. Jag kom ut i april 2008 och jag gjorde tatueringen på sommaren sen. Jag satt 4 månader.

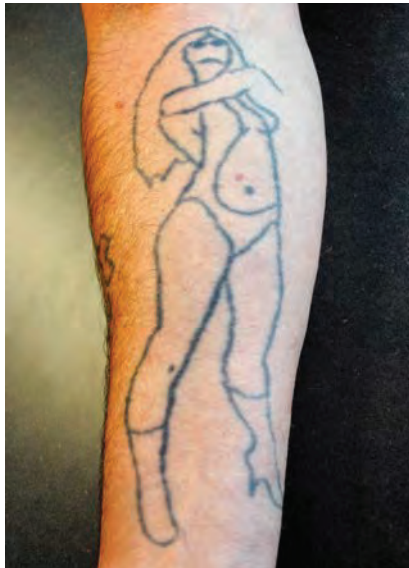

Pierre Blom, sex tatueringar:

– Jag gjorde alla de här samma dag när jag var 13 år, i ett pojkrum på Hisingen i Göteborg hos en som kallades Gaddas, han var några år äldre än jag. Ha gjorde det för att vara schyst, han hade ju inga maskiner eller så. Han fick två backar mellanöl för det.

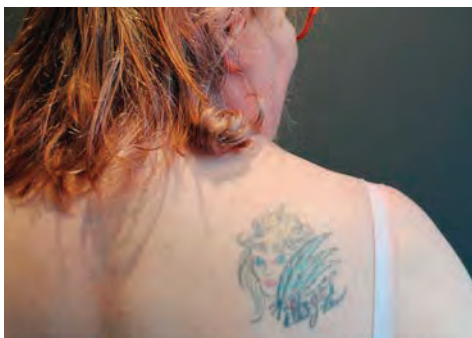
– Det var tandborste och synålar. Synålarna – fem-sex stycken i rad bredvid varandra – drog man ihop med sytråd och smälte in i änden av en tandborste. Han hade två olika bläck, Rotring och Pelikan. Linjerna var mycket doppande i tuschet, färgläggningen gick ganska fort men det är mycket stickande. Den gula färgen i fjärilen blektes fort. Att de blev de här motiven är för att jag tjatade på honom, tyckte det var tufft. Min mormor, som jag bodde hos, sa: "Jag hoppas inte det där är riktiga". Jag sa: "Nej då, det är bara tuggummibilder". Jag var ju på pojkhem och på rymmen.

– Den här kompassrosen har jag fått mycket kommentarer om från ryska personer, det är tydligen hög status i ryska fängelser att ha en sån. Jag vet inte vad den står för, men man klarar sig tydligen bra inne på kåken med en sån. Det har hänt några gånger att ryssar kommenterat den, några frågade till och med om jag hade ryskt påbrå.

Jack Satanios, 13 tatueringar.

– Folk tror att jag är ganska hård och har varit i fängelse och så när de ser mina tatueringar, men det har jag inte. Jag bryr mig inte så mycket om reaktionen. Kanske att jag blir lämnad ifred på ett annat sätt när jag har tatueringarna än om jag inte haft dem. Det är ganska skönt.

– Det är förhållningsregler från den sataniska bibeln. Och på den här armen är de elva buden från den sataniska bibeln. Jag har gjort dem för att jag tycker att Anton LaVey har den filosofi jag tycker funkar bäst för mig.

Stephanie Monaco, sju tatueringar:

– Den första gjorde jag 1994-95 nångång. Jag hade funderat länge på att göra en tatuering men mina föräldrar gillade inte det, men sen gjorde jag det ändå.

– Det var när jag tittade igenom motiven på salongen som jag fastnade för indiankvinnan, jag tycker att jag har... nu kanske folk tycker jag är tokig, men att jag levat flera liv innan och varit indian i de livet. Så jag tyckte det passade.

– De nästa jag gjorde var en svensk vimpel med min sons namn här på höften, när han togs om hand av socialen. Då ville jag ha nånting, som ett minne, en symbol. Jag har en siluettkatt, för jag gillar djur och katter. Och jag är ju troende kristen så jag gjorde en kupad hand med ett tänt ljus här vid foten.

– Den sista är den här. Dels för att jag gillar hårdrock, men också för att jag känner mig som en döing ibland på grund av alla krämpor. Och så gillar jag öl. Han hade en kaffemugg från början, men jag tål inte kaffe, så tatueringen fick ändra till ett ölglas. Jag gillar öl.

Jocke Säbom, elva tatueringar:

– Den första jag gjorde är överta-
tuerad. Den är handgaddad med
glasspinne och tre insektsnålar. Jag
knackade fast nålarna i änden på
glasspinnen med en finhammare, lite
tejp runt så de skulle sitta fast, sen
höll man där nere och lite Pelikan-
tusch. Jag hade ritat först med
vanlig kulspetspenna så jag skulle
ha nånting att gå efter. Jag var typ
15 år då.

– Farsan hade berättat hur han
hade gjort. Han hade tatuert sig
så också, men han hade ju de här
extremt dåliga sjömanstatueringarna
också. Typiska femtio- och sextioal-
statueringar. Han hade en döskalle
som bara var som en halvmåne och
några streck, så ful.

– Jag har sex döskallar på höger arm,
men de har ingen enskild symbolik
utan ska vara en helhet. Det är väl
bara att jag gillar döskallar i alla
dess former. Min ultimata tatuering
vad gäller skallar skulle ju vara min
egen, få den på en röntgenbild och
sen tatuera den nånstans på kroppen.

**HAN HADE EN
KAFFEMUGG
FRÅN BÖRJAN,
MEN JAG TÅL
INTE KAFFE,
SÅ TATUERA-
REN FICK
ÄNDRA TILL
ETT ÖLGLAS.**

Stephanie Monaco

Lennart Eliasson, "cirka trettio tatueringar":

– Från 1973 till år 2000 åkte jag ut och in i fängelse. Jag har bara gjort tatueringar när jag suttit inne, bara där. Man hade ingenting att göra inne på kåken, så det blev väl bara vad det blev. Mest som tidsfördriv. De som tatuerar där har väl ingen direkt utbildning på det, om man säger så.

– Ser du ärret över halsen? Jag hade tatuerat in "Häng mig här" tvärs över halsen. Morsan mådde väl mest dåligt över den, hon sa att "den får du allt ta bort". Så jag åkte till sjukhuset, de skar bort det och tejpadе ihop.

– Jag skiter i tatueringarna så, mest är det väl om man tänker att man ska söka nåt jobb, det är väl sånt... men det är dyrt att ta bort dem. Att ta bort den här lilla fjärilen skulle kosta ett par tusen. Jag har massor – "Lev farligt, dö ung" på handen, "sprit" på fingret, och jag tatuerade "Muck" i ett hjärta när jag satt inne.

Anette Wahlström, två tatueringar:

– Den här gjorde jag hos Tattoo-Jack i Danmark 1977, det står Anette. Och sen har jag den här på andra armen, den fick jag som bröllopspresent av en kompis som tatuerar när jag gifte mig med Tobbe 2003. Det är ett Aum-tecken, men det ser ut som om det står 37. Ett Aum-tecken är en evighetssymbol – evigt liv, evig lycka, evigt...

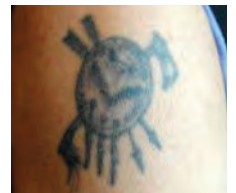

Micke Gustafsson, tre tatueringar:

– Det är nog 15 år sen jag gjorde den Gnaget-tatueringen i Falkenberg. Jag var där nere och mamma skulle flytta från huset, han var tatuerare som fick alla hennes trädgårdgrejer, gräsklippare och sånt. En hammock. Så jag fick en tatuering av honom för det.

– Jag är uppvuxen i Södertälje och spelade hockey i SPAIF och SSK, men pappa skulle ha mig till AIK, han var AIK-are. Hela familjen är det.

– Det är Gandalf från Sagan om ringen, det där är en indiansköld, jag gjorde dem i Köpenhamn båda två, jag gjorde dem samtidigt. Sagan om ringen är den första bok jag läste.

Adolf Arbelius, två tatueringar:

– Vänder man på handen blir det: "sade Gud till människan 999 gånger". Men det betyder djävulstecknet 666. Den är en protest, en protest mot samhällsetablisemanget. Jag har funderat på motivet länge. Jag har också Finska jubileumsflaggan på höger arm, jag är född i Finland.

NÄR JAG VAKNADE DAN EFTER TRODDE JAG ATT JAG SKURIT MIG, DET VAR BANDAGE ÖVER BÅDA UNDERARMARNA, MORSAN VAR JU INTE SÅ GLAD SEN. Mikael Karlsson

Mikael Karlsson, två tatueringar:

– Jag gjorde båda samtidigt 1982 i Köpenhamn, på Istedgade nånstans. Det var första resan med Bajen Fans, jag var 16 år. Vi skulle möta Malmö borta och åkte ner några dagar innan och över till Köpenhamn. Planen var inte att gadda mig utan bara dricka bira

och så. Jag minns inte att jag har gjort dem, polarna skickade in mig, jag var väl fullast antagligen. När jag vaknade dan efter trodde jag att jag skurit mig, det var bandage över båda underarmarna, morsan var ju inte så glad sen. Farsan sa ingenting, han hade själva gaddningar.

Janne Wallin, nio tatueringar:

– Den första gjorde jag 1981 i Danmark, på Tattoo Studio. Han som tatuerade mig hade bara tummen och halva ringfingret kvar på handen han körde maskinen med. Han gjorde örnen helt på fri hand, den är liten men alla detaljer är med, han var så jävla duktig. Jag gjorde tatueringarna under en kort period i livet, mellan 20 och 25.

– Den här svarta rosen har min dotter fotograferat och tänkt tatuera den också, den och skorpionen, skorpion är mitt stjärntecken. Hon tycker de är så fina så hon vill göra dem på sig. För att jag har dem.

– Sen är det ju några fylletatueringar, som den här "Öl byggde denna vackra kropp" på magen. Den är också gjord i Köpenhamn på Tattoo Studio.

ULF STOLT

ETT SPÅR SOM INTE

Vi hade kontoret på Döbelnsgatan då, bredvid gamla posten.

Det var onsdag, vi skulle precis stänga och låsa dörren när en polisbil lite för hastigt bromsade in ute på gatan, blev stående med ett hjulpar på trottoaren och ena dörren öppen, medan de båda polismännen snabbt stegade mot vår stängda dörr och knackade på.

– Har ni sett någon som kommit in hit senaste halvtimmen och betett sig märkligt? Sett någon med blod på kläderna, någon med baseballkeps?

Vi svarade att vi inte hade det.

– Inget annat ni tänkt på, ingen som gått förbi eller sprungit förbi eller betett sig på ett sätt som gjort att ni reagerat?

Vi svarade att vi inte sett någonting. Jag frågade vad det handlade om. Den ena polisen tittade lite snabbt på sin kollega.

– Det har varit en knivskärning på NK precis, så vi kollar runt lite bara utmed vad som kan vara gärningsmannens eventuella flyktväg.

Jag frågade om det var allvarligt. Polismännen tittade på varandra igen och svaret dröjde några sekunder:

– Det är utrikesminister Anna Lindh som är knivskuren.

– Oj... är hon illa skadad?

– Jag vet faktiskt inte hur det är med henne. Hon är fördd till sjukhus, det är allt jag vet.

Polismännen frågade om det var okej om de tittade runt, de gick ett varv i lokalen, tittade i någon papperskorg, lyfte på några jackor på ett bord, sedan gick de tillbaka ut i bilen och körde i väg i riktning Frejgatan.

Det var inte förrän jag gick tillbaka ner mot redaktionsrummet för att hämta min jacka som jag slogs av tanken varför poliserna kommit till just Situation Sthlm

variationer i innehåll eller vetenskap – gärningsman hade avvikit från platsen och söktes av polisen, Anna Lindh opererades på Karolinska och läget var allvarligt men stabilt.

När även TV4-nyheterna klockan 22.00 berättade att Anna Lindh fortfarande opererades kändes det att det här nog var en lite allvarligare situation än vad som först förespeglats – när någon som knivskärs strax efter klockan fyra fortfarande ligger på operationsbordet och aktivt behandlas klockan tio, då är det inte bra.

HAR NI SETT NÅN SOM KOMMIT IN HIT SENASTE HALVTIMMAN OCH BETETT SIG MÄRKLIGT? SETT NÅN MED BLOD PÅ KLÄDERNA?

i sökandet efter en gärningsman en knapp halvtimme efter dådet.

En stund senare gick jag mot Sveaplan där jag då bodde och det isade sirener mellan husen då och då nedåt city och en helikopter hovrade över stan. Väl hemma slog jag på tv:n och väntade på nyheterna.

Barn somnade.

Nyhetsprogram avlöste varandra, få

JAG TOG EN taxi till Karolinska. Vid huvudentrén ganska tomt, bara de vanliga patienterna och deras anhöriga, någon med droppställning som tar ett sista bloss i nattskjortan. En bit bort, mittemot dåvarande BB om jag nu minns rätt, hade det redan ställts ihop ett presscenter. OB-bussar med sina parabol, SVT:s redaktionsbilar, en röd van från TV4.

LEDDE RÄTT

Jag hamnade bredvid en tysk journalist. Hon var försiktigt negativ – hennes syster var sjuksköterska och hon hade ringt henne en stund tidigare och frågat hur man kan tolka att det opereras på någon fem timmar efter ett knivdåd.

Systemen hade svarat: "För att personen håller på att dö, man försöker rädda livet".

Dagen efter presskonferens i polishuset på Kungsholmen, mördarjakt. Leif Jennekvist sammanbiten i stram uniform, Carin Götblad forcerad och pressad, Palmeutredningens haveri flappade som en osynlig spinnacker i fonden bakom dem båda.

Man berättade att man efter-sökte gärningsmannen bland hemlösa människor och "i miljöer där såna befinner sig". Jag minns att jag frågade vad som gjorde att man trodde att gärningsmannen fanns att finna bland just hemlösa människor och vid ett tillfälle under en av presskonferenserna fick jag

ett starkt ogillande ögonkast av Leif Jennekvist när jag igen ställde den frågan.

– Vi söker brett, men det är en miljö vi finner intressant, jag kan av utredningstekniska skäl inte gå in på just varför.

MEN DET SPÅRET fick bära några dagar. Media hängde på. Försäljare kom in och berättade att de blivit förhörda på gatan av poliser efter att ha kommit från ett härbärke på Flemminggatan, någon hade känt sig pressad i Björns trädgård då poliser kommit fram och frågat honom om var han sov och var hemlösa människor brukade hänga.

Det gjordes gripanden. Någon häktades och släpptes. Pressbriefings glesades ut. Det som varit hemlöshetsspåret falnade och en dag drygt två veckor efter mordet kom ett mail om en extrainsatt presskonferens.

Leif Jennekvist gick med rätad rygg upp på podiet i civila kläder. ☹

FULL SPEED AHEAD

en retrospektiv utställning med
Marianne Lindberg De Geer

6/5-26/11 2017 **FÄRGFABRIKEN**

VI & DOM

EN UTSTÄLLNING
OM HATBROTT

Polismuseet

Det tog tid att vänja sig att ha någonstans att bo, men nu har Situation Sthlms försäljare Kjell Johansson landat i Örnsberg. Här läser han fem böcker samtidigt, promenerar vid Vinterviken och lär sig det "vanliga" livet. BERÄTTAT FÖR **MARIA HAGSTRÖM** FOTO **MARTINA HOLMBERG**

MIN PLATS

Min första lägenhet låg här i närheten, på Hägerstensåsen. Det var på nittioalet. Jag jobbade då som kallskänka på LM Erikssons personalrestaurang vid Telefonplan, men jag förskingrade pengar för att köpa amfetamin, fick sparken och blev av med lägenheten.

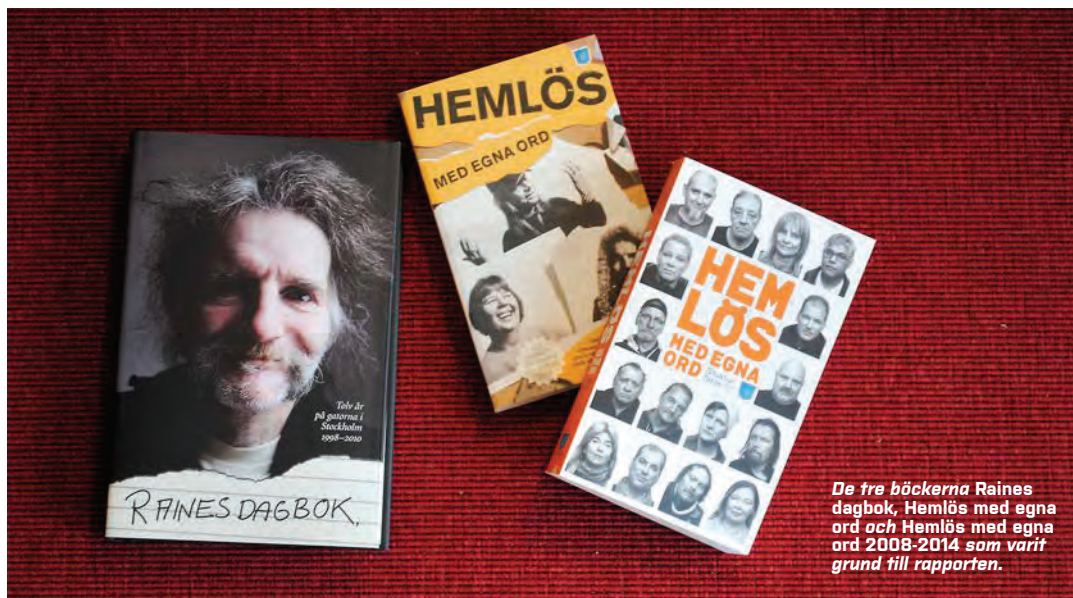
Nu har jag varit drogfri i sju år, sedan jag gjorde ADHD-utredning och fick medicin. Tidigare har jag självmedicinerat. När jag var elva år snattade jag mina första öl, drack dem och tyckte då att jag blev som alla andra, jag kunde ta det lugnt och sitta still. Senare hittade jag amfetaminet.

Jag var bostadslös så länge att när jag förra året fick en försökslägenhet här i Örnsberg var det knepigt att ha någonstans att bo. Jag har ju levt så väldigt utanför samhället, så långt från att ha lägenhet och försöka leva ett vanligt liv. Men nu har jag landat och trivs väldigt bra. En gång i veckan får

jag boendestöd, vilket är skönt. Och 1 juni, några dagar efter att jag fyllde 50 år, fick jag skriva på förstahandskontraktet.

Det är lugnt och skönt här. Jag har nära till min syrra och en kompis på Åsen och farsan i Hornstull. Och det är bara 150 meter till Vinterviken, där tycker jag om att promenera. Jag går nästan en mil varje dag. Och så läser jag mycket. Jag har ofta minst fem böcker på gång samtidigt. Det är mest seriös litteratur, som Sartre, Dostoyevsky och Kerouac, men också facklitteratur. En polare sa en gång: Den enda man kan hitta läsandets *Jämförande religionshistoria* i ett soprum, det är Kjell Johansson.

Och när polisen gick igenom min väska och fann Dostoyevskys *Idioten*, Kafkas *Processen* och Jungs samlade verk, sa de: Vad fan gör du här, du verkar ju intelligent. Men det har inte med intelligens att göra att man hamnar där. ☹

JOHAN DI SENON

Skolgång får stå tillbaka för HVB-placerade

SKOLTERMINEN HAR JUST startat, men en bra skolgång är inte självklart för alla. Skolinspektionen har gjort en granskning av HVB-placerade barn och ungdomars utbildning och den visar på många brister. Elevernas skolgång får stå tillbaka.

För många beror placeringen på omsorgsbrist i hemmet och när det gäller tonåringar beror de även ofta på missbruk och kriminalitet. HVB-boenden för ensamkommande asylsökande unga ingår också i granskningen. Det är svårt att få en bild av deras skolhistorik, men för elever som bor på klassiska HVB är värden i allt för hög grad överordnat elevernas skolgång, anser Skolinspektionen.

De flesta får inte en utbildning som är anpassad till deras olika behov. Elevernas behov utreds för sällan och skolorna får inte heller den information de behöver. Ofta har eleverna gått i många skolor utspridda över hela landet och information har tappats bort på vägen. Skolpersonal menar att det ofta är svårt att veta hur långt eleverna kommit i vissa ämnen, vad som är deras styrkor och vad de behöver träna mer på.

Utbildning är viktigt för alla elever, men särskilt viktigt för de som av olika skäl lever i utsatthet, påpekar Skolinspektionen.

MARIA HAGSTRÖM

Beskriver hemlösheten som fenomen

Forskare går igenom Situation Sthlm-försäljarnas texter

HUR SER HEMLÖSHET ut som fenomen? Den frågan försöker psykologen och forskaren Per Folkesson, på FoU Valfärd Värmland, ta reda på i ett kapitel i rapporten Bostad Först i Karlstad.

– För att kunna beskriva hemlösheten har det varit viktigt att gå till dem som sitter inne på kunskapen och att de får berätta med egna ord.

Därför har han valt att använda sig av Situation Sthlms böcker: *Raines dagbok, tretton år på gatorna i Stockholm 1998-2010*, och de två

böckerna *Hemlös med egna ord*, som innehåller texter skrivna av tidningsförsäljare mellan 1997-2014.

– Jag brukar köpa tidningen när jag är i Stockholm och kände till boken Raines dagbok. Sen upptäckte jag att det fanns två böcker till och valde att utgå från dem. Då går det att närma sig fenomenet, säger Per Folkesson.

Han har läst och gått igenom cirka 900 berättelser. Även om de personliga berättelserna är olika finns det vissa trådar som mer eller mindre tydligt löper genom de flesta av dem.

– Framför allt är det den ständiga rörelsen och osäkerheten. Att vara i ständig rörelse, men också en ständig oro, säger han.

Det saknas en fast punkt, såsom försäljaren Hällén skrev 2015: "Jag kan åka vart som helst. Utom hem".

Berättelserna vittnar också om utanförskap och underläge. De tilltalas på sätt som många inte skulle acceptera och utsätts inte sällan för godtycklighet i bemötandet, menar Per Folkesson. Situation Sthlm-försäljaren "Backman" skriver 2015:

"Jag frigavs från fängelset den 24/11-09 med nästan 200 kr. Jag tar kontakt med soc för jag behöver tak över huvudet för ett par dar. Men får till svar att de inte kommer att bevilja en enda krona till mig. Jag svarar då lite kaxigt att jag ordnar det här själv, men nästan på skämt. Då svarar de att, du ser ur

att kunna göra det. Jag vet inte om jag skall gråta eller skratta. Men får dom verkligen göra på detta viset?"

I berättelserna synliggörs ett tydligt närvarande "vi" och "dom", "innanför" och "utanför", "framsida" och "baksida", "ovansida" och "undersida", "makt" och "vanmakt".

Något annat som återkommer är bristen på sömn och pengar. Per Folkesson skriver: "Det pågår ett idogt arbete varje dag från morgon till kväll för att få ihop vad som behövs för liv och lekamen."

PER FOLKESSON HAR sett att "ständig" är ett ständigt återkommande ord. Det är en ständig brist på stabila relationer till platser och människor, på säkerhet, lugn och ro och trygghet.

– Man är ständigt hemlös, får inte en paus från det. Och blir ständigt påmind om det.

I rapporten påpekar han att en hemlös människa inte får möjlighet till fysisk eller psykisk återhämtning, och att det är dåligt slitsamt.

– De har kamrater som dör och skriver minnesord, det pågår hela tiden. Det är en livsfarlig livssituation.

Situation Sthlm-försäljarna beskriver också i sina texter en gemenskap mellan hemlösa människor.

– Jag hade aldrig kunnat skriva om hemlöshetens beståndsdelar utan de här berättelserna. De har varit viktiga för att belysa och fånga det.

MARIA HAGSTRÖM

UTVÄRDERING AV BOSTAD FÖRST

I rapporten har Per Folkesson utvärderat Bostad Först i Karlstad. Genom Bostad Först kan hemlösa människor få en lägenhet, utan att först vara skuld- eller drogfri, samt stöd. Liknande projekt finns i Stockholm.

Deltagarna säger att det i Bostad Först är det lättare att få hjälp och tala sanning, man tas på mer allvar än tidigare. Tilliten till myndigheter har ökat, användandet av droger har minskat markant och de har mer kontakt med nära släktingar.

– Bostad först är väldigt bra, men det förutsätter att den boende får det stöd den har behov av. Det kräver en lyhördhet hos vägledaren och god relation. Det går inte att bara att skaffa fram lägenheter och inget mer och tro att det ska bli bra.

37

procent av svenskarna drack alkohol minst tre-fyra gånger i veckan i sommar.

Mer än hälften dricker mer under sommaren, visar en Sifo-undersökningen på uppdrag av Systembolagets dotterbolag IQ. Sju procent av männen och fem procent av kvinnorna drack varje dag under ledigheten. Beroendemottagningar får alltid fler samtal när hösten kommer, enligt IQ.

MINA DRÖMMAR

ÅKA TILL USA

PÅ EN BONDGÅRD i Småland satt tioåriga Anders Nyqvist och drömde om USA. Han var ett Elvis-fan, hade tre lp-skivor, och Elvis bodde ju i USA.

– Det skulle vara kul att åka och hälsa på Elvis tänkte jag väl. Jag diggade honom, hans musik var bra och han var cool. Min bild av USA var att det var stort och att allt var stort där. Det var det ju också när jag kom dit långt senare. Men Elvis var död när jag väl kom i väg.

På bondgården behövdes drömmar. Det var en fosterhemsplacering och det var "förfärligt".

– Jag blev inte slagen eller så, men vi blev utnyttjade som arbetskraft. Jag var sex år när jag kom dit. Farsan hade stuckit ut på sjön och morsan stod ensam kvar med tre ungar, hon vart knäpp och hamnade på Långbro. Senare hittade hon tillbaka till livet, men det var svårt att få tillbaka ungarna på den tiden. Om soc väl hade placerat dem så var det så.

Äldste brodern fick bo hos mormor medan Anders Nyqvist och mellanbrodern bodde på fosterhemmet i Småland.

– Min äldsta bror blev inte alkoholist, det kan bero på hans uppväxt. Jag och min mellanbror hade samma uppväxt och vi blev alkoholister båda två.

Någon USA-resa blev det inte på länge. Han träffade en tjej efter skolan, de flyttade ihop och levde "svenssonliv".

– Jag har haft många olika jobb. Kört Hemglass, varit säljare och haft egna företag. Så några drömmar gick i uppfyllelse i alla fall.

Det var först för tolv år sedan som han kom till USA. Han var med i ett självhjälpsprogram som hade en vänskapsgrupp i Los Angeles.

– De kom hit till Stockholm och vi åkte över dit. Det var tack vare att jag sålde Situation Sthlm som jag kunde köpa biljetten, men också för att jag sålde julgranar. Tidningar och granar betalade resan.

DET VAR TACK VARE ATT JAG SÅLDE SITUATION STHLM SOM JAG KUNDE KÖPA BILJETTEN, MEN OCKSÅ FÖR ATT JAG SÅLDE JULGRANAR.

Han åkte på den tiden runt och levererade julgranar till folk på Lidingö och Östermalm.

– För det var där som jag hade delat ut reklam. Ibland ringde de och beställde, och ibland knackade jag på direkt hos radhusen och frågade om de ville komma ut och köpa granar. Det var fina granar, Kungsgranar. Det var lättsålt. Det skulle jag vilja börja med igen.

I Los Angeles bodde han i Beverly Hills hemma hos några från

vänkskapsgruppen, i en lägenhet som påminde om serien Vänner.

– Vi besökte Downtown och kollade in hemlösa där. Jag pratade med en luffare och gav honom några dollar. Han blev glad, sken upp och rusade in i affären och köpte en vinare.

De besökte också shoppingcenter och åkte till Malibu Beach och Venice Beach, han tog ett snabbt dopp i januarivattnet.

– På nyårsafton kåkade vi på en

flådlig restaurang: Texas Longhorn, finaste biffarna man kan få. Och till efterrätt var det Creme Caramel.

Hemma igen, efter en tid, fick han ett återfall och sedan tog det flera år innan han hittade tillbaka till programmet – nu i januari.

– Jag kunde inte hantera drickat och blev sämre och sämre, och det var många som dog runt omkring. Det var tragiskt. Jag ville inte dö, så då gick jag dit igen. Nu har jag varit nykter i sex månader och funderar på att åka över till USA igen och ta med mig min fru Mia, hon har aldrig varit där. Det är en ny dröm kan man säga. Det hjälper mig att hålla nykterheten, att hålla drömmar vid liv. Super man till händer ingenting, då hamnar man i de förlorade drömmarnas land.

TEXT **MARIA HAGSTRÖM**
FOTO **MARTINA HOLMBERG**

CITAT

/// Jag har lite andra drömmar i dag också, eventuellt ska jag bli alkoholterapeut. Jag är synskadad och min tanke är att jag ska hjälpa andra synskadade som också har alkoholproblem.

/// Jag och min fru bor på varsitt ställe, har blivit slittrade av soc, de tyckte att det var bäst så. Det känns fel och jag drömmer om att vi ska återförernas och bo tillsammans så småningom.

/// Som ung trodde jag att lycka var pengar, jag ville bli rik och driva företag. Nu vill jag jobba, men det gör mig inget om jag inte tjänar en massa pengar. Jag tror inte längre att det ger lycka.

MED EGNA ORD

KORT SAGT & POESI

Vem kan gro utan fåror

● Vem kan snegla på egen kind, vem kan blod utan ådror, vem kan skilja sitt brännevin från smaken av bittra tårar? Jag pissar rakt i stark sidovind jag kan tro och bedårar, jag går på grön kvist av rönn och lind, men i buskar står tvär och snårar.

JAN WALLIN

Tillit

● Att köra med lösa tyglar och veta att det fungerar. Att kunna berätta känsliga saker och veta att det stannar hos lyssnaren.

KERSTI

Påverkning

● Folket är en salig blandning av individer som enligt formeln kär är inställsamma. När en människa blir kär i en annan agerar flocken, den omedvetna, i eget intresse och tror att den skalade blinda kärleken gäller dom, men jag förlåter allt och allihop. För deras blindhet, för henne och mig var kärleken ett helvete. Stackars medmänniskor, de trodde att det rörde dom. Att se artens mångfaldsbrist nummer ett. Amen.

KAPINJUS

Blomning

● Maskros var min dag. Liljekonvaljen var min natt. Men min morgon solstänkt blå en snödroppe i tidig vår dagbräckningen står. Då luktärt liksom kaprifol, bär färg och doft av aftonsol.

JAN WALLIN

Svårare att sälja

● Nuförtiden har det blivit svårare att sälja tidningen. Det har blivit svårare att få ihop lite pengar för sina behov.

Vissa köper inte tidningen längre, det är svårt att förstå varför. Häromdagen frågade jag en kvinna och en man som tidigare brukade

köpa tidningen av mig varför de inte längre köper. De svarade att det är så många tiggare, bland annat på tåget, och de hade bestämt sig för att inte ge pengar till någon.

Det kändes inte trevligt att höra eftersom vi som säljer tidningen inte tigger. Vi lägger tid på att sälja en

tidning och erbjuder bra läsning.

Jag tycker ni borde köpa Situation Sthlm. Ni kan upplysas om saker ni annars inte skulle känt till. Ni betalar bara 50 kronor för den.

Hoppas jag kan påverka någon positivt.

AHMAD YADEGARI

Tackar

● Vissa tackar sig nästan ihjäl, över allt och om allt. Vissa alldeles för sällan och tycker kanske att detta överdrivna tackande bara är tröttsamt och töntigt. Till den sistnämnda gruppen hör jag. Inte det att jag inte är tacksam för väldigt många saker utan att det bara inte kommer ut, inte ligger i min natur. Efteråt mår jag dåligt och får känslan att jag varit otacksam, oartig. Så dags att börja tacka.

Tack till Situation Sthlms personal och för ert tålmod och er hjälpande hand i stunder som jag ramlat in "i fyllan och villan", spytt på tvättstället/golvet och kastat mina giftiga kommentarer som inte alltid varit så uppskattade bland kollegor. Tack till Pelarbacken (hemlösas sjukvård) underbara sjuksköterskor, läkare, fotvård. Tack till socialens Camilla och Bo-sluss Anders, tack.

Tack till sommaren som varit givande och nykter med många lugna stunder i blåbärskogen. Tack till Laleh och en underbar konsert på Skansen och Solidenscenen. Tack till de underbara, fantastiska texterna och meditationen som lyfter en människa till himmelen.

Du är själv en av de kristallerna – Lalehs låt, "Kristaller" – som du så vackert sjunger om. Och sist men inte minst tack Gud att jag har fått skriva denna text i Europas vackraste stad Stockholm i ett fredsälskande, demokratisk land som respekterar alla människors olikheter och lika värde och rätt att blomma och växa upp.

LIVINGSTONES

Ett Pride-ögonblick

● Vi ifrån Situation Sthlm hade startnummer 36 i paraden och den här ögonblicksbilden tog jag vid Centralstationen, Vasagatan. Jag såg en person som satt ner mitt i folkmassan med en perfekt frilla och make-up, så jag frågade om jag fick ta en bild, fick ett ja, knäppte bilden snabbt, visade upp den och fick tummen upp.

Jag är glad att jag vågade både gå med i paraden och ta fotot och känner mig väldigt nöjd med bilden.

BALTZAR HULTKRANTZ

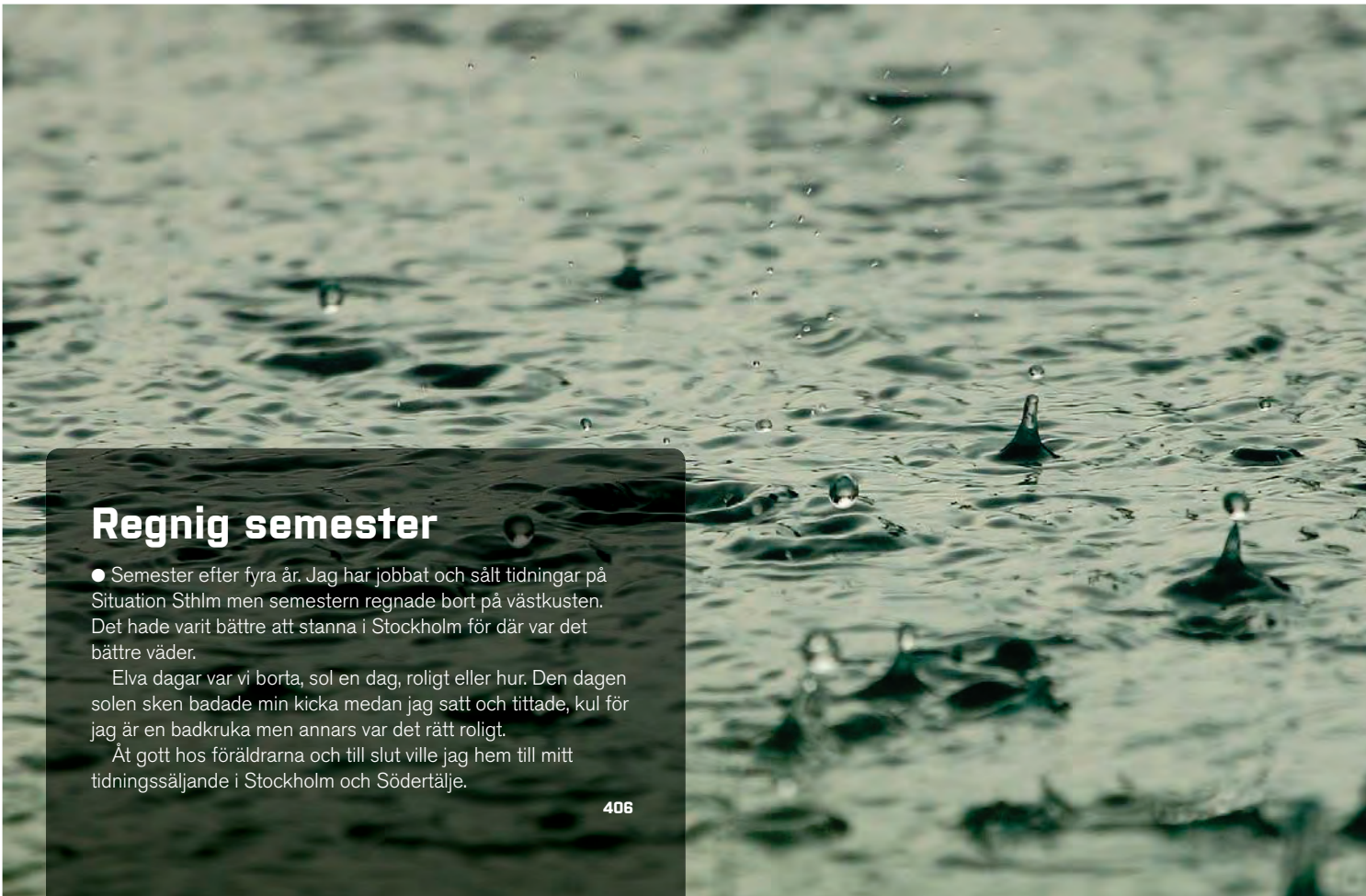

Sommartider

● Är ledighet humlor som flyger från blomma till blomma, sol och bad med ljunna grillkvällar, bara slappa? Ladda batterierna för ett helt år framöver, det låter ju skönt. Fast med sommaren kommer en ångest och en massa måsten. Jag måste göra det och det och så vidare för att lindra smällen. Jag har ingen betald semester. Jag säljer Situation Sthlm, sparade ihop pengar för att kunna hälsa på mina föräldrar i Halmstad som jag inte träffat på fem år, har inte haft råd. Har inget socialbidrag heller. Min mamma är väldigt sjuk, hon har alzheimer så hon kan inte prata. Ett paket som värden tar hand om. Min farsa hade bakat sockerkaka. Vi satt på verandan i solen och fikade. Tack Situation Sthlm för att ni hjälpt mig att hälsa på mina föräldrar trots mer än 60 mils avstånd.

MAGDALENA 407

CCO PUBLIC DOMAIN

Regnig semester

● Semester efter fyra år. Jag har jobbat och sålt tidningar på Situation Sthlm men semestern regnade bort på västkusten. Det hade varit bättre att stanna i Stockholm för där var det bättre väder.

Elva dagar var vi borta, sol en dag, roligt eller hur. Den dagen solen sken badade min kicka medan jag satt och tittade, kul för jag är en badkruka men annars var det rätt roligt.

Åt gott hos föräldrarna och till slut ville jag hem till mitt tidningssäljande i Stockholm och Södertälje.

406

CCO CREATIVE COMMONS

MED EGNA ORD

Pride

● Min kille och jag gick med Situation Sthlm i Pridetåget. Vi hade lackkläder, jag även tigermask och piska. Hade rullator i år och gick förra året också. Klarade hela vägen, cirka en halv mil, med nöd och näppe. Får se vad jag har på mig nästa år.

STEFFI (MONACO)

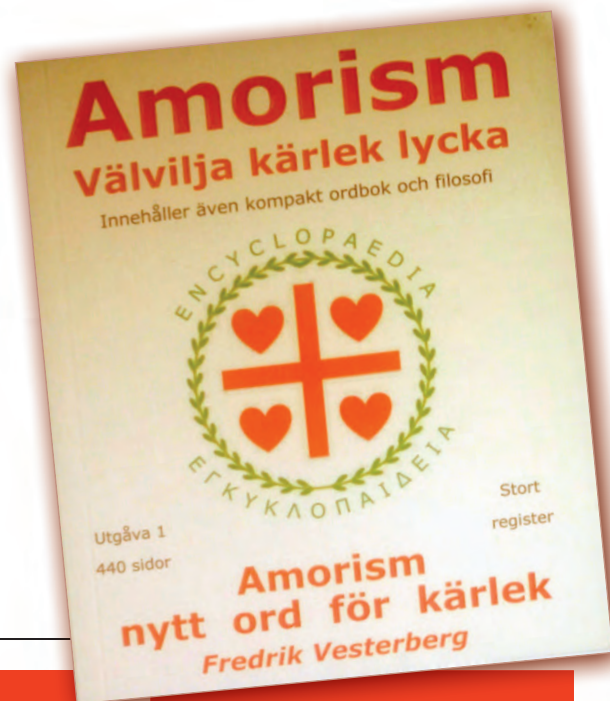
Jag och kardinalen

● Min kille, han är grundare av Amorismen, frågade i går om jag och en väninna från kören ville med till katolska kyrkan på kvällen och kolla in ceremonin kring kardinals-kroningen.

Vi tänkte att det kunde vara spännande. Det bjöds på vin/juice/loka eller vatten och olika snittar plus godis och man fick tillfälle att ta nattvarden om man var katolik, vilket vi inte är så det blev att skippa det.

Vi kom för sent för att sitta i stora salen för att se allt och hamnade i en sal under den med storbilds-tv. Man fick tillfälle att hälsa på kardinalen och fotas med honom – jag såg till att vara med på det såklart.

STEFFI (MONACO)

Siande

● En vän från kören kom och ville bli spådd i Tarotkort, det var länge sedan så var kul att återuppliva att agera medium. Hon blev väldigt nöjd och vi fikade så klart också.

STEFFI (MONACO)

Kören

● Vi var i Halmstad på gig på en campingplats, det var trevligt och vi övernattade sedan hem igen. Vi fick tre stående ovationer. Och tv-serien *Gatans Kör* är Kristallen nominerad i kategorin Årets livsstilsprogram.

STEFFI (MONACO)

Amorism

● Var på ett möte om detta, har tidigare läst boken, som en vän skrivit. Är bra filosofi, något alla i hela världen borde anamma.

STEFFI (MONACO)

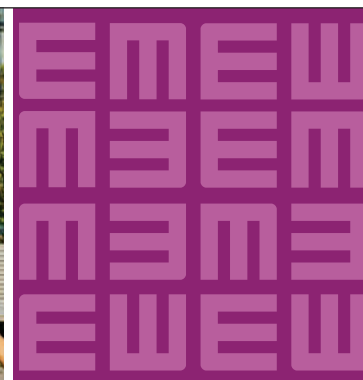
Seglarläger med Ny Gemenskap

● Fem dagar och fint väder till sista dagen, två seglingar per dag. Var där 2014 med, i Koviken, trevliga andaktstunder varje morgon. De märkte återigen att jag har kunskaper i detta sen innan så fick mer ansvar på båten, kul.

Vi hade picknick på Drottningholm som förra gången men nu ej vid teatern där. Sista kvällen grillning då vår vikarie-körledare kom och hade gitarr med så det blev sång också.

Min kille och jag bakade en äppelkaka till sista dagen, blev mycket uppskattat.

STEFFI (MONACO)

Vi bryr oss om
människorna husen
och staden.

MED EGNA ORD

Det kommer en dag

● Var alltid en bra människa. Men för att bevisa det, gör det inte på ett sätt så du gör det svårt för andra människor. Tro alltid på det du vet om mig, men inte på det du hör bakom ryggen på mig. Jag är den du har sett men inte det du hört om mig.

Det är bättre att leva rik men inte dö som rik.

Man kan känna en människa bäst genom hans handlingar. För att andra ska tro på dig måste du först tro på dig själv. Det kommer en dag då vi blir av med varandra. Och en kommer bli saknad från gruppen. Det kommer en dag då våra minnen blir orsaker att skratta eller gråta.

Ibland kan du tänka på mig, min kompis. Det kommer en dag då vi blir av med varandra.

AHMAD YADEGARI

Silvertåg

● I döda linjens mörka tunnelpår
likströmsblixtar skjuter fram.
I dessa kalla spår av stål
de tyst likt döden går,
i underjord de strömmar fram
som ett likblå skär.

En ramm i gammalt mörker
där tidens damm
inte längre virvlar fram,
ligger tungt och stilla
som askan i sin urna
i förfluten trasig tid.

Brustna tankar,
sönderskurna,
likt döden själv
talar inte mörkret
då inga kända ord
bär vad döden vet.

Inget språk räcker till
för att omsluta vad döden sett.
När människan äter
fast hon mätt är sedan länge
en nyfikenhet utan eftertanke
där mål är ett sökande som mål är i sig.

Det svåra i enkelheten
låg begravt i en kista av bly
framför mig vart än jag var,
på sex famnars djup
i ivrigt sökande skymd
men självklar där jag bara är.

Kan ske i ett slags sällhet
med döden som bud
så i lärdoms eftertanke
vi kan återinträda,
skapade och skapande
Gud invid själarnas källa.

Skapade vi Gud?
Skapade Gud oss?
i mörker
i ensamhet
vid källan väcks behovet
av någon som är mig nära.

JAN WALLIN

**Folktandvården finns
till för alla människor
i alla åldrar**

Hos oss får du inte bara den bästa allmän- och specialisttandvården, eller den bästa medicinska tandvården när du har behov. Du får också förebyggande tandvård. I mer än 75 år har vi hjälpt svenska folket att få en bättre munhälsa.

Välkommen att läsa mer och boka tid!
www.folktandvardenstockholm.se

Folktandvården

Resande sommar

● Jag har, tack vare kören Gatans röster, fått resa en del i sommar.

Först åkte vi till Östhammar – där blev jag kungligt bemött av personalen på församlingshemmet. De kände igen mig från tv och jag fick tillfälle att berätta lite om Gatans röster. Jag blev bjuden på middag och prinsessstårta. Efteråt besökte vi Östhammar kyrka som var fullsatt och vi fick applåder.

Sedan var det dags för hemresa framåt kvällen.

Den 17 juli blev vi bjudna till Gullbrannagården utanför Halmstad. Där bjöds det på lunch och på kvällen hade vi konsert med kören för fulla hus. Församlingsföreståndaren kände också hon igen mig och köpte en tidning. På kvällen blev det supé – och jag guidade min rumskompis genom stjärnbilderna

då det var en väldigt stjärnklar kväll.

Sedan var det hemresa och kvällsmat i Jönköping där jag fick möjlighet att visa upp mitt barndomshem. När vi passerade Södertälje pekade jag ut mitt första sommarjobb på Saltå kvarn där jag paketerade bröd som 19-åring.

Jag och busschauffören pratade på hemfärden om bilar och motorer. Framme vid Stockholms Central tackade han för samtalet och sa att jag var mycket kunnig. Jag har också varit på två veckors fiskeläger i sommar. Jag drog upp åtta gäddor – en på 1,5 kg. Vi fick kämpa för att få upp den på land.

Den här sommaren har alltså varit innehållsrik. Mycket tack vare Gatans röster.

ADOLF ARBELIUS

Kaktusarna Solen, Faran och Desperadon

● Vet inte om solen har taggar, men strålar som liknar taggar finns.

Min taggiga "sol" är en rund kaktus, en av mina tre ögonbryn. Han har många vassa och långa taggar, han mår bra och växer så det knakar, hela 3-6 millimeter per år.

Faran och desperadon är också av arten kaktusar.

Faran hjälper mig i städningen, hon är en "dammsugare", en köttätande kaktus som tar en munbit av varje insekt som kommer närmare än en centimeter. Hon är elektromagnetisk och drar till sig sina offer, exempelvis en fluga, suger ur saften och kremerar resten. Hon mår också bra och växer så det

knakar, typ 1,5-6 centimeter per år till hennes vackra grenar.

Desperado är "släktens svarta får", visserligen producerar han vackra små röda blommor när det passar honom, men annars är han oberäknelig, envis och byter färg (kamouflage) och vägrar bli stor. Desperado gör sin kaktusälskande matte desperat ibland. Jag tror desperado är i puberteten och inte riktigt vet vad hans uppgift som kaktus är.

Han behöver kanske typ tio kaktusår till att utväxlas. Men han får lika mycket kärlek, mineraler, vind och vatten som alla andra av mina taggiga hjärtebarn.

LIVINGSTONES

ALZHEIMERDAGEN 21 SEPTEMBER 2017

Alzheimerfonden bjuder in till en temadag om alzheimer och andra demenssjukdomar.

Plats: Aula Medica, Karolinska Institutet, Nobels väg 6, Solna

Tid: 13.00–17.00, Pris: 150 kr, Moderator: Robin Askelöf

Ingmar Skoog
Professor, överläkare
Göteborgs universitet

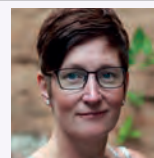
Michael Schöll
Medicine doktor
Göteborgs universitet

Pia Skott
Tandläkare, klinikchef
Stockholms sjukhem

Anders Lindunger
Tandläkare, klinikchef
Folkandvården

Catarina Olsson
Anhörig mitt i livet

Stina Syvänen
Docent, forskare
Uppsala universitet

Lars Lannfelt
Professor, överläkare
Uppsala universitet

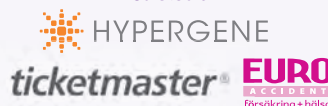
Helle Wijk
Universitetslektor
Sahlgrenska sjukhuset

Lena Borell
Professor i arbetsterapi
Karolinska Institutet

Anmäl dig via www.ticketmaster.se eller på telefon
0771-70 70 70 alternativt 020-30 11 30.
Anmälan är bindande. Begränsat antal platser.

Med stöd av:

FÖRETAGSPRENUMERATION

Med en företagsprenumeration hjälper du och ditt företag till att göra Stockholm till en bättre stad för oss alla att bo i. Vill ni också företagsprenumerera på Situation Sthlm och synas med er logotyp på denna sida? Kontakta oss:

Herman Sundgren (herman@situationsthlm.se), tel: 08-54595394

Abaton
PRODUKTION AB

ALM

bee

Capio Ätstörningscenter

H2M

ABF
ARBETARNAS BILDNINGSPÖRBUND

**ANDERS
BODIN
FASTIGHETER**

bergkrantzarkitekter

Capio Maria

f Fastighets

HAMMARBY IF

Acne 艾可尼

APOTEK ICA

BESQAB

CEDERQUIST

frank ADVOKATBYRÅ

Active Catering
SEDAN 1988

AL
ATRIUM LJUNGBERG

Beving

centric

HAMMER & HANBORG

advokatfirman **Althin**

fonden

BJÖRN AXÉN

**CHINA
TEATERN**

HANSA PROJEKT

advokatfirman **sallnäs**

BOLIDEN

Colly
ETT FÖRETAG I INDUSTRIDE

FAMILJEBOSTÄDER

**HEBA
FASTIGHETS AB**

ADVOKATFIRMAN **ÅBERG & CO**

**Bonnier
Fastigheter**

**COPY CONSULT
STOCKHOLM AB**

FCG

Hertz

ADVOKATBYRÅ
Thomas Bodström

ashurst

**BO
BY**
BOTKYRKABYGGEN

COWI

FF Profilreklam AB
www.ffprofilreklam.se

W

afa
FÖRSÄKRING

ASSA ABLOY

Brandkontoret
professionsråd för brandsektorn
brand.se

Danske Bank

STIFTELSEN **OSCAR HIRSCHIS MINNE**

Akademikerförbundet SSR

Attendo

bravida
VI GER FASTIGHETER LIV

DANVIKSHEM

Flinks JÄRN

HMXW arkitekter

**Akademikernas
a-kassa**

Autoexperten

brunnberg&forshed
ARKITEKTKONTOR AB

dina Dina
Försäkringar

Folkhem

**HOTELL
JOUREN**
ett tryggt boende

Alfred Berg
1863

AV-HUSET

**Bräcke
diakoni**

EM
EINAR MATSSON

Fora

hiQ

ALLBA

AXFAST
UTVALDA LÄGEN

BTH BYGG

Electrolux

FOURSIDE

HRM
Affärsutveckling
Relationer med affärsförevar

BYGGMÄSTAREFÖRENINGEN
BF

**ENERGI
FÖRETAGEN**

GN

BYGGNADS

ERSÉUS ARKITEKTER AB

**FILZOLA
Gröna Lunda**

Capio Geriatrik

Ersta diakoni

**Grönsakshallen
Sorunda**

Abaton
PRODUKTION AB

ALM

bee

Capio Ätstörningscenter

H2M

ABF
ARBETARNAS BILDNINGSPÖRBUND

**ANDERS
BODIN
FASTIGHETER**

bergkrantzarkitekter

Capio Maria

f Fastighets

HAMMARBY IF

Acne 艾可尼

APOTEK ICA

BESQAB

CEDERQUIST

frank ADVOKATBYRÅ

Active Catering
SEDAN 1988

AL
ATRIUM LJUNGBERG

Beving

centric

HAMMER & HANBORG

advokatfirman **Althin**

fonden

BJÖRN AXÉN

**CHINA
TEATERN**

HANSA PROJEKT

advokatfirman **sallnäs**

BOLIDEN

Colly
ETT FÖRETAG I INDUSTRIDE

FAMILJEBOSTÄDER

**HEBA
FASTIGHETS AB**

ADVOKATFIRMAN **ÅBERG & CO**

**Bonnier
Fastigheter**

**COPY CONSULT
STOCKHOLM AB**

FCG

Hertz

ADVOKATBYRÅ
Thomas Bodström

ashurst

**BO
BY**
BOTKYRKABYGGEN

COWI

FF Profilreklam AB
www.ffprofilreklam.se

W

afa
FÖRSÄKRING

ASSA ABLOY

Brandkontoret
professionsråd för brandsektorn
brand.se

Danske Bank

STIFTELSEN **OSCAR HIRSCHIS MINNE**

Akademikerförbundet SSR

Attendo

bravida
VI GER FASTIGHETER LIV

DANVIKSHEM

Flinks JÄRN

HMXW arkitekter

**Akademikernas
a-kassa**

Autoexperten

brunnberg&forshed
ARKITEKTKONTOR AB

dina Dina
Försäkringar

Folkhem

**HOTELL
JOUREN**
ett tryggt boende

Alfred Berg
1863

AV-HUSET

**Bräcke
diakoni**

EM
EINAR MATSSON

Fora

hiQ

ALLBA

AXFAST
UTVALDA LÄGEN

BTH BYGG

Electrolux

FOURSIDE

HRM
Affärsutveckling
Relationer med affärsförevar

Sandart&Partners

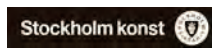
KUNGSLEDEN

SPARTOI AB

NF måleri ab

IT•HUSET

nytida

skye

Stockholmshem

JÖRGENSENS RÖR AB

Kommunal.

FÖLJ OSS PÅ SOCIAL- REALISTISKA MEDIER.

Upptäck Stockholm utan filter @situationsthlm

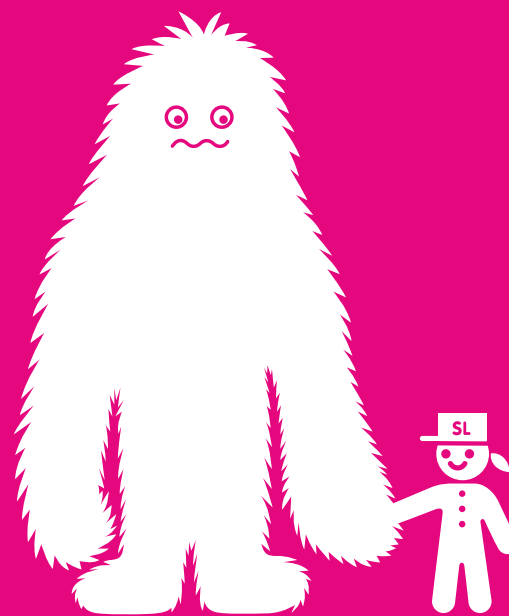
SITUATION
S T H L M

Tips från
SL!

TRYGGARE RESA!

Alla ska känna sig trygga när de reser med oss,
oavsett vem man är, vart man ska eller när man åker.
Därför vill vi uppmärksamma dig på vårt
trygghetsnummer 020-120 25 25.
Trevlig resa!

TILLSAMMANS FUNKAR ALLTSAMMANS!

STOCKHOLMSKRYSSSET

Lös, skicka in och vinn

Som en liten paus i läsningen tycker vi att du nu, när du blåddrat ända hit, ska hämta en penna, lösa korsordet och skicka in det till oss.

Via vår intrikata slumpgenerator kommer sedan tre vinnare att dras bland de inskickade rätta lösningarna.

Den stolta vinnaren belönas med samlings-skivan *Ljusglimtar ur RadioSkugga* från det prisbelönta radioprogrammet RadioSkugga från 2012.

Andra och tredje pris är ett nyckelband med Situation Sthlms logga på.

Förra månadens vinnare:

Skivan *Ljusglimtar ur RadioSkugga*:

Laila Sälle, Vingåker

Nyckelband:

Tarmo Oja, Uppsala
Yrjö Purho, Huddinge

Se förra månadens lösning på sidan 56.

Stockholmskryssset är ett samarbete mellan Situation Sthlm och tidningen Kryssset, en månadstidning för alla kryssintresserade.

KRYSSSET

				Vid vilken byggnad ligger Stockholmsgrundaren Birger jarls kenotaf (skulptur och skengrav)? (1) Vilket var Birgers efternamn? (2)				RÄDDA	POESI-PARTI	ONKEL I VÄST BIO-JÄTTE		OBUNDEN TACK VARE	SERVE-RAS SIST PÅ RES-TAURANG
	FÄR VARMAS KINDER	GRUND-LÖS				KALLAS KNAPPAST VITA HÄSTEN					BOND-DOKTOR KLADDIG		
						PROVRÖRS-AMNE PAPPAS GOSSÄR							
									2	SPIS-REST I BITAR			
	VERKAR ÖVERBE-SKYDDANDE AVSE												
								BÖN-START			SMYCKE-STEN	ETT SLAG I ANSIK-TET	
ÄR VÄNDRÄNDE ANDAR	RÄCKER EJ TILL EN KOSTYM	KAN GE VINST	DET DELAR BÖRDAN	GÅR EJ I FULLA MUGGAR				FATTAR ALDRIG GALÖPPEN			BLIR BE-RÄKNAT SKREV MARKUS I		
				RASANDE DRIVER PÅ SJÖN									
NUMMER-SPEL						FÖRFAT-TANDE ELIOT		EDERADE					
PREPA-RERAD GRÖNSAK								FYLLAN					
POST OM POST				VÄGAR BLÖT-LÄGGA						ÄNDLÖSA	PÄSTÄR SÄTTS IHOP MED BRUK		
SÄKER	1											FYLLS I OCH RIVS BORT	
HUR SA?													
			HÄRDHÄNT			RANKIN SOM SKÅPADE REBUS		RIS					
								KNIXA					
		DET BEGAG-NADES MARKNAD						ERLANDS-SÖN VAR LÄNDS-BYGD-S-MINISTER				GÖR INFOR-MERAD	
NÄGOT GRÄSLIKT				KÖTTMOS				TJOCKKARE ÄN SAFT					
BOUQUET				UPP-GIFTER				ÄR SEG I MUN					
TIGGA	BAK-STRÖM	MYNNAR VID MÄ-RIESTAD RUNDA				ÖVAR SOPRAN VÄDER-STRECK							
					LEK MED ELD	ÄR KLÄSS-INDELAD				LIBERIA KORT	FN FÖRR ENTU-SIASM		
PARSÄNG													
ENSAK					NEGA-TIVA								
			BEHÖVER KUK-KVÄXTER				FJÄRILAR I VÄRD-ANDE						

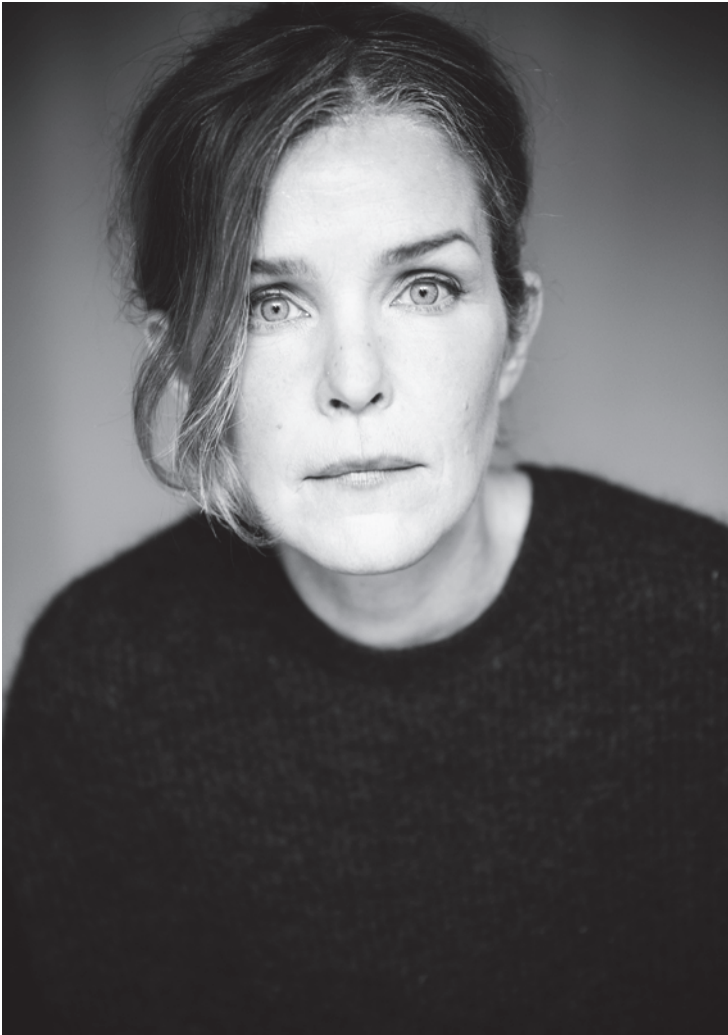
Konstruktör: Marie Petersen-Engnell. Foto: Björkstam © Bonnier Korsord

Namn: _____

Adress: _____

Postadress: _____

Skicka in ifyllt kryss senast **18 september** till: Situation Sthlm Timmermansgatan 38 118 55 Stockholm

TINA AXELSSON

Rebecka Törnqvist skapar musik med öppen hand

RÜSTSTARK AVFÄRDAR INTE LÄNGRE MUSIKALISKA KANTIGHETER

DET HAR GÅTT sex år sedan Rebecka Törnqvist släppte sitt senaste album *Scorpions*. Sedan dess har hon jobbat med olika projekt, turnerat en del och varit konstnärlig ledare på en orkesterskola. I september är hon tillbaka med det nya albumet *Home Secretary*.

Rebecka Törnqvist säger att hon med den nya skivan ville göra "äldre underhållningsmusik tagen till ett nu". Tillsammans med musikern Johan Lindström – som bland annat spelar med Tonbruket – började hon jobba fram musiken på kommande

albumet för fyra år sedan.

– Han har producerat flera av mina album och vi har jobbat tillsammans jättelänge, men denna gång löstes gränserna mellan arbetsuppgifterna upp mer än tidigare och det blev ett samarbete som var ovanligt tätt. Därför står han också med på omslaget.

Hon tycker att deras olika vägar korsas i det tidiga 1900-talets konstmusik, bluesen och jazzen, sextio- och sjuttioitalens popmusik fram till ljud som "blir till nyss". Sångerna är därför berättelser om tid och

rörelse. Från makro – jordelivet sett från rymden. Och mikro – enstaka öden och ögonblicksberättelser.

Vad skiljer den här skivan från dina tidigare?

– Jag tycker att vi har tagit det jag haft på tidigare skivor, det associativa, ännu längre. Och jag är mer och mer förtjust i tanken att skapa med öppen hand och inte vara för snabb med att polera för mycket och att kasta ut saker som har kantigheter, för de kanske faktiskt också ska bo där. Vi har inte varit för snabba att avfärda nåt, säger hon och tillägger:

JAG TYCKER SJÄLV OM MUSIK SOM HAR EN ÖPPEN HAND, DÄR DET INTE GÖR NÅT OM ANDRA LJUD TRÄNGER IN.

– Jag tycker själv om musik som har en öppen hand, där det inte gör nåt om andra ljud tränger in som när jag till exempel sitter på tunnelbanan och lyssnar. Ljud från en stad kan i stället verkligen tillföra nånting: tonårstjejer som babblar, utrop i högtalarna, nån som prasslar – att det finns lust, öppningar och utrymme för det i musiken.

Ända sedan debuten på nittiotalet har hon varit omgiven av både etablerade och mindre omtalade musiker. Också den här gången har hon samarbetat med många. På sång medverkar bland annat Mariam Walentin, Julia Spada och Margareta Bengtsson, som också spelar harpa på flera låtar.

– Alla olika röster, och då menar jag också instrumentalister, tillför såklart nåt till helheten. Jag skulle inte kunna tänka mig att jobba helt själv, med bara en röst som säger allt. Jag vill att det ska vara en kollektiv strävan, det blir vackrare så, tycker jag.

FOTNOT: Den 26 november spelar hon på Stora scenen på Kulturhuset Stadsteatern.

MARIA HAGSTRÖM

MARIA HAGSTRÖM

"A Matter of Habit"

LÅT I våras var jag i Rwanda och träffade många som hade drabbats av folkmordet 1994. Då lyssnade jag, om och om igen, på Moddis låt som handlar om Israel-Palestina-konflikten, men går att översätta till vilken brutal konflikt som helst.

Grymhet är en vana. Att lära sig att döda är en vana. Att lära sig att vara rädd är en vana. Ju mer du har gjort detta, desto bättre blir du på det. Den är hemsk, men inte svart-vit, snarare mänsklig. Och faktiskt också hoppfull. "Being human is a matter of habit".

ULF STOLT

Curb your enthusiasm

TV-SERIE: Det är omöjligt att inte dras in i Larry Davids smala, tränga värld, kantad av principer och sedvänjor med både oklara och obefintliga rötter.

Hans sätt att ideligen snärja in sig i små – sett till den större bilden – och för de flesta andra ovidkommande detaljer, påverkar naturligtvis hans sociala kapital negativt.

Larry David har tvingats bli en mästare på att be om förlåtelse. Men han är alltjämt ännu bättre på att ideligen ställa till det för sig. Ny säsong på väg.

Alla känslorna på en och samma gång

Tre komiker instängda i ett rum, målet är att få de andra att skratta tills de gråter. Premiär på Lejonkulan, Dramaten 1 september.

Lösning kryss #240

Se förra numrets vinnare på s. 55.

Nu är det dags igen! Var i Stockholm springa Midtansloppet? (1) Loppet genomförs även i Göteborg och Malmö och sedan 2016 även i en annan nordisk huvudstad. Vilken? (2)

SE I SVENSKA MEDIER: VILKEN AV FÖLJANDE HÄLSNINGAR ÄR EN HÄLSNING PÅ SVENSKA? (3)

SE I SVENSKA MEDIER: VILKEN AV FÖLJANDE HÄLSNINGAR ÄR EN HÄLSNING PÅ SVENSKA? (4)

SE I SVENSKA MEDIER: VILKEN AV FÖLJANDE HÄLSNINGAR ÄR EN HÄLSNING PÅ SVENSKA? (5)

SE I SVENSKA MEDIER: VILKEN AV FÖLJANDE HÄLSNINGAR ÄR EN HÄLSNING PÅ SVENSKA? (6)

SE I SVENSKA MEDIER: VILKEN AV FÖLJANDE HÄLSNINGAR ÄR EN HÄLSNING PÅ SVENSKA? (7)

SE I SVENSKA MEDIER: VILKEN AV FÖLJANDE HÄLSNINGAR ÄR EN HÄLSNING PÅ SVENSKA? (8)

SE I SVENSKA MEDIER: VILKEN AV FÖLJANDE HÄLSNINGAR ÄR EN HÄLSNING PÅ SVENSKA? (9)

SE I SVENSKA MEDIER: VILKEN AV FÖLJANDE HÄLSNINGAR ÄR EN HÄLSNING PÅ SVENSKA? (10)

SE I SVENSKA MEDIER: VILKEN AV FÖLJANDE HÄLSNINGAR ÄR EN HÄLSNING PÅ SVENSKA? (11)

SE I SVENSKA MEDIER: VILKEN AV FÖLJANDE HÄLSNINGAR ÄR EN HÄLSNING PÅ SVENSKA? (12)

SE I SVENSKA MEDIER: VILKEN AV FÖLJANDE HÄLSNINGAR ÄR EN HÄLSNING PÅ SVENSKA? (13)

SE I SVENSKA MEDIER: VILKEN AV FÖLJANDE HÄLSNINGAR ÄR EN HÄLSNING PÅ SVENSKA? (14)

SE I SVENSKA MEDIER: VILKEN AV FÖLJANDE HÄLSNINGAR ÄR EN HÄLSNING PÅ SVENSKA? (15)

SE I SVENSKA MEDIER: VILKEN AV FÖLJANDE HÄLSNINGAR ÄR EN HÄLSNING PÅ SVENSKA? (16)

SE I SVENSKA MEDIER: VILKEN AV FÖLJANDE HÄLSNINGAR ÄR EN HÄLSNING PÅ SVENSKA? (17)

SE I SVENSKA MEDIER: VILKEN AV FÖLJANDE HÄLSNINGAR ÄR EN HÄLSNING PÅ SVENSKA? (18)

SE I SVENSKA MEDIER: VILKEN AV FÖLJANDE HÄLSNINGAR ÄR EN HÄLSNING PÅ SVENSKA? (19)

SE I SVENSKA MEDIER: VILKEN AV FÖLJANDE HÄLSNINGAR ÄR EN HÄLSNING PÅ SVENSKA? (20)

"Visst har jag känt av en viss press."

Mattias Björkas, Vasas Flora och Fauna

FINLANDSSVENSKT Vasas Flora och Faunas första skiva *Släkt med Lotta Svärd* var en tematisk skiva om uppväxtåren i Vasa, tillika en av det årets mest hyllade skivor, signerad Mattias Björkas och liris Viljanen. På charmig "Vasa-svenska" sjöng de om att vara ung och straight-edge eller om att låna farsans gamla Volvo och bara köra.

Men när skivan släpptes hoppade liris Viljanen av och ersattes av Tina Kärkinen och Daniel Ventus. Nu kommer bandets andra album *Veneziansk afton*, deras första som trio.

– Visst har jag känt av en viss press, jag vill inte följa upp den första skivan med nåt som är sämre. Men det har varit roligt att prova på något annat, nu när sammansättningen och metoden i bandet är en helt annan, säger Mattias Björkas, som skrivit merparten av låtarna sedan Vasas Flora och Fauna bildades 2012.

Låttexterna på *Veneziansk afton* beskriver han som "friare".

– För mig handlar den här skivan om utvägar – om vad man ska göra i en situation när man känner sig

AMA LUNDA

fångad i vissa strukturer eller en viss belägenhet. I flera av låttexterna finns det nåt slags val mellan en ganska patetisk hedonism och självtutplåning.

Han tar singeln "Tesla vill int kom hit" som ett exempel.

– Den handlar om en person som jobbar med att försöka locka storföretaget Tesla till Vasa. Vasa har hållit på med det länge, men det är en ganska tröstlös situation. Alla förstår att

bygdens välstånd beror på det, men när man frågar folk om det så suckar de. Det finns inget lustfyllt i det. Man får sälja ut sin själ för att locka kapitalet. Vad gör man som aktör i en sådan struktur? Man hemfaller åt någon slags hedonism där man super på helgerna. Några andra utvägar finns inte. Man är maktlös, det är bara att erkänna det.

ALEXANDRA SUNDQVIST

Tillsammans tar de över golv och scener

REBECCA BJURMELL

FESTIVAL Johanna Beckman utgick från en dröm om den unika klubbscenen i Sverige när hon bokade artisterna till Gather Music Festival 14-16 september.

– Jag vill skapa en känsla där vi som spelar backar varandra när vi tar över alla golv och scener, säger hon.

Tredagarsprogrammet inleds med bland andra Amanda Bergman och Naomi Pilgrim på Kägelbanan och fortsätter under fredagen på Trädgården för en sista sommardans i broarna till musik av Fatima Al Qadiri, Åska-Saga, Drömfakulteten och många fler.

– Det ska inte handla så mycket om att bara titta på saker på en scen, utan att det kan dyka upp roliga saker på dansgolvet när du minst anar det. Och att djs och artister som spelar en del i Sverige faktiskt alla samlas under ett och samma event, oavsett genre.

På lördagen avslutas festivalen på Nobelberget med ett utlovat gigantisk firande på tre scener – en elektronisk och visuell upplevelse i hallen, en intimare scen i lagret och en dagsfest på Nobelbergets bakgård.

I lineupen finns artister som engelska Lady Leshurr, Lamix och Blizzy.

DAVID BOGERIUS

Vårt att lyssna till:

Los Angeles

Franska Trion
Matti Ollikainen och hans Franska Trion har precis släppt singeln "Harry Belafonte". Om han behåller sin lite spröda skevhet i både text och musik kan plattan vara grym.

Piano

Benny Andersson
21 melodier. Händerna på flygel-tangenterna. En spelmans memoarer från fingertopparna.

Zacke på Spoken Word på Dramaten

Sensommarens Spoken Word på Dramatens lilla scen kommer att handla om rötter, arv och identitet.

JAZZKATT

Fraktar kontrabas med eget omdöme

KONSERT I våras kom kontrabasisten Elsa Bergman och hennes band Elsas Eget Omdöme med debutplattan *Om inte nu, nårdå?*. Åtta låtar som utan större bekymmer spänner från Elsa Bergmans öppnande, stadigt meditativa basriff i "Mänskliga murar", via lite mer fria kompositioner som "Ulises Lima" och "Skogen" till avslutande titelspåret.

Hennes varma, runda kontrabas är ofta det första instrument i låtarna som hörs. Trots instrumentets storlek fraktar hon det alltid på tunnelbanan.

– Jag har ett par hjul som jag sätter fast under till.

För tre år sedan tilldelades Elsa Bergman Jazzkatten i kategorin Årets

EMMY RÖTSMAN

nykomling, där en del av motive-ringen löd: "En gränslös och fördomsfri frontfigur, tongivande för den nya generationen improviserande musiker".

FOTNOT: Elsas Eget Omdöme spelar på Fasching 31 augusti.

ULF STOLT

Åtminstone Mattias Alkbergs intelligens

POP Både som poet och låtskrivare har Mattias Alkberg en tyngd, en tydlig idé med sina texter. På *Åtminstone artificiell intelligens* är musiken luftig och poppig. I pressmaterialet inför kommande plattan förklarar han det så här: "Musikliskt har jag tänkt att det nya för mig vore att göra nåt gammeldags." Albumet släpps 15 september.

ULF STOLT

DEMA MIROV TÊ WELATEKÎ NÛ Û SPRÅKET NIZANÎ WEKÎ SVÅRT SOM ENSAMT E.

TU HEMA DIXWAZI JOBBEKÎ BIBÎNÎ Û JI NÛ DEST PÊ BIKÎ. Lê ji bo ku tu karekî bikî pêwîste ku tu kunna språket. Heger utbildning jî ji bo te bê pêşkêş kirin pêwîstîya te bi träninga vardagenê heye. Lêkolîn visar ku daglig småprat viktige för att lära språk snabb. Ha kompis som tu bêji god morgon till, som rättar när du säga "ett mjölk" och lära dig skillnad. Så du får på arbetsplats. Den gör jättemycke. Varje dag vi ser det i restaurang. Varje dag är en träning. Allt handla om att jobba hård. Tillsammans med andra. Och att öva. Öva och åter öva. Beställning för beställning blir svenskan bättre.

GÖRDONKEN.SE

Välkommen in med din ansökan till McDonald's Södermalm och Liljeholmen

"Katastrofalt för dem som drabbas."

Nina Hemmingsson

NÄTHAT Nu serietecknarna fått nog av samtalstenen på nätet, med hot och kränkningar. De vill förändra attityder med "en käftsmäll och humor", och ger i samarbete med Statens Medieråd ut boken *Ordet är fritt: men behöver du säga allt du tänker?*

– Näthat är katastrofalt för dem som drabbas, men även om vi inte drabbas själva påverkar det hur vi vågar uttrycka oss. Jag märker själv att det finns saker som jag drar mig för att säga på nätet, säger Nina Hemmingsson.

– Det är en otroligt viktig fråga att diskutera utifrån alla synvinklar. Det handlar inte om att alla ska hålla med varandra, att det ska vara en mysgrupp, men det verkar som att folk måste lära sig var gränsen går. Vi måste diskutera vad yttrandefrihet är.

I boken finns berättelser ur verkliga livet, om psykologin bakom näthat och fakta kring vad lagen

GABRIEL LILJEVAL

säger, i serieform varvat med korta texter. Medverkar gör också bland annat Frida Malmgren, Johan Wanloo, Freja Erixån, Martin Kellerman och Stephanie Abdallah. Och Johan Unenge tecknar handbollsspelaren Linnéa Claesson historia.

– När näthat sker med sexuella undertoner är det av män. Det här är ett jätteproblem och det är verkligen inte okej, säger han.

Han påpekar att Linnéa Claesson har hittat ett sätt att handskas med det genom instagramkontot Assho-

lesonline, att det perfekta sättet att avvärja män är med humor.

– Men är det tjejer som ska behöva hitta sätt att handskas med det, att lära sig olika strategier? Är det inte killar som ska lära sig att inte uppföra sig som svin?

Tanken är att boken ska kunna användas som studiematerial.

– Läs och diskutera – vad är okej och inte okej. I serieformat blir det lite mer "på skoj", men jag hoppas man sätter skrattet i halsen, att det blir en smocka i magen, säger Johan Unenge.

MARIA HAGSTRÖM

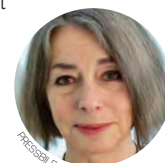
Åsa Moberg om väntan i livets tider

MEMOAREN Det är våren 1968. Åsa Moberg är 20 år gammal och bor med dokumentärfilmaren Tor-Ivan Odulf i ett litet hus i Vita bergen

utan rinnande vatten. Hon är otålig, vill ägna sig åt konsten, vill att livet ska börja.

I memoaren *Livet* berättar Åsa Moberg öppenhjärtigt om barndomen, karriären, kärleken och politiken.

PRESSBILD

ALEXANDRA SUNDQVIST

Third Culture Kids är helt enkelt framtiden

DEBUT Ra Hidaya Modig hittade termen på internet.

– Vi har blivit skolade i ett samhälle som från början inte var vårt. Vi tänker inte i termer av stela demografiska silos som ras, kön och ålder. Vi står på tröskeln mellan olika världar.

Orden kommer från Ra Hidaya Modig och boken som hon nu debuterar med heter *Third Culture Kids*. Den handlar om det nedlagda musikkollektivet RMH (Respect My Hustle), med bland andra Silvana Imam och Cherrie, och idéerna som spreds. Det var under en sen kvälls surfande på Internet som Ra Hidaya Modig stötte på uttrycket "third culture kids".

– För första gången kunde jag identifiera mig med min samtid, vem jag är och vad som format mig sedan min familj flydde från Iran. Jag började då använda "third culture kids" som ett begrepp för att uttrycka min och mina kamraters stilar av det liv de skapat, delat och lärt. De som, precis som jag, besitter en kulturell intelligens tack vare en utökad världsbild.

Hon menar att känslan av rotlöshet alltid kommer att finnas där som en utmaning.

– Det är aldrig enkelt, men vi är framtiden.

DAVID BOGERIUS

TECKNAT

Skolstart tema i ny barnbokstrend

LÄGSTADIET För några veckor sedan packade många barn i Stockholm sina skolväskor för första gången.

Parallellt fylls bokhandeln hyllor nu med nya titlar om hur det är att börja just skolan, däribland *Bockarna Bruse börjar skolan* – uppföljare Bjørn F.

Rørviks och Gry Moursunds dunder-succé *Bockarna Bruse på badhuset*. Det är tokigt, skojigt och glada färger, likt resten av bokserien.

Matilda Rutas nya bilderbok *Ninna och stormskolan* är däremot fylld av mer nyanserade känslor. Den bygger, liksom hennes tidigare böcker, på

intervjuer och workshops med barn. Där det tidigare handlade om barns upplevelser av sjukvården, att fly från krig eller att få syskon, så synas nu den första skolterminen. Det är stormigt inuti Ninna, men också ute på gården. Den första skoltidens många, ofta hisnande och motstridiga, känslor gestaltas effektivt i bild och text.

Det är helt enkelt en bok att plocka fram – och återvända till – under hela skolarbetet.

ALEXANDRA SUNDQVIST

Håll ögonen på:

Visheten vaknar

Elin Säfström

Ett Stockholm fullt av tomtar, troll, vättar och älvor? Verklighet i Elin Säfströms spännande ungdomsbok.

Om du bara visste

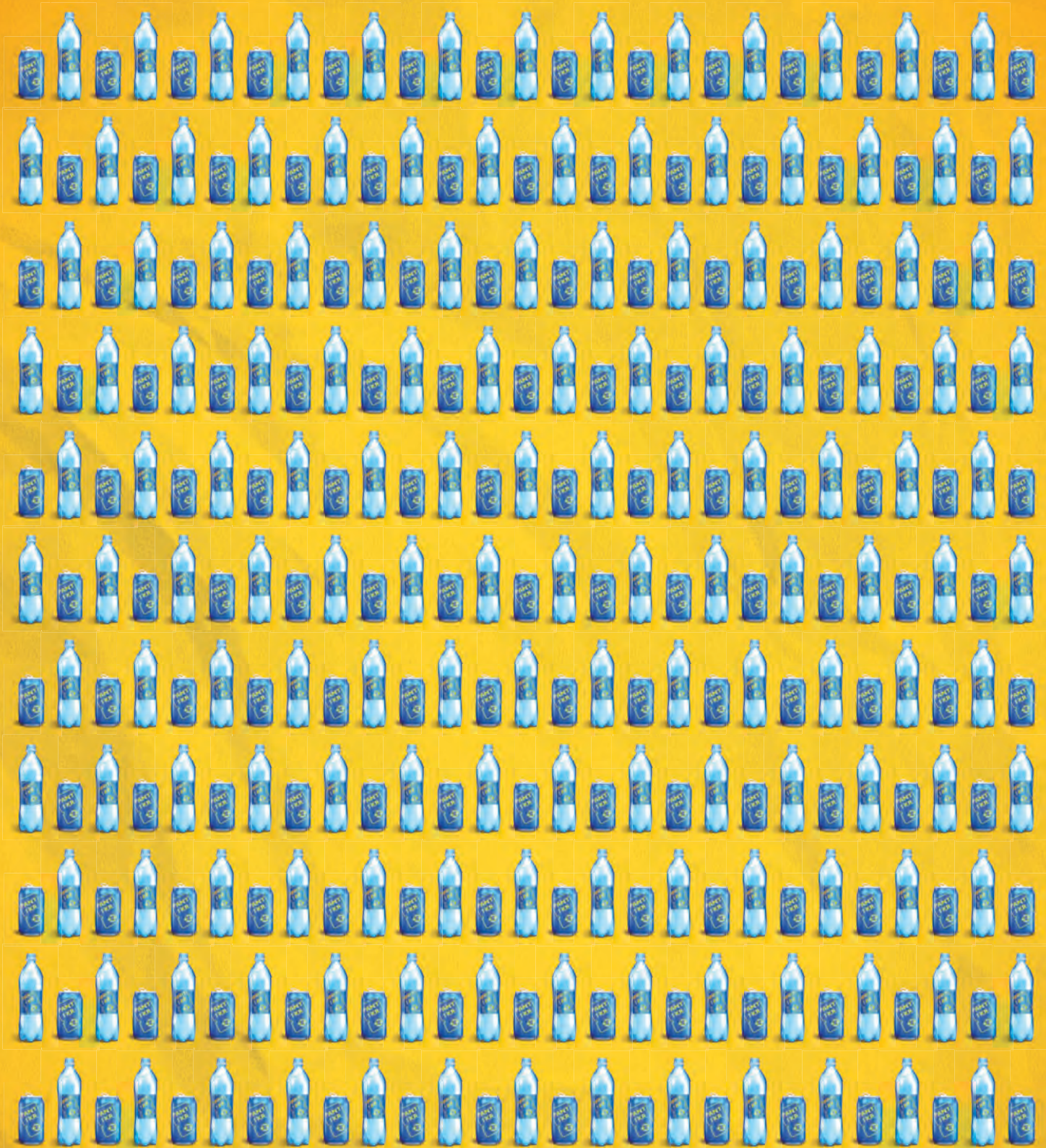
Malou von Sivers

Romandebut med en sårig familjehistoria som har sin utgångspunkt i hennes sommarprat från 2016.

Mannen som sökte sin skugga

David Lagercrantz

I den femte boken i Millenniumserien ställs Lisbeth Salander än en gång inför mörkret från barndomen.

Har du mycket pant?

På våra pantmottagningar i Årsta, Frihamnen och Kungens Kurva kan du lämna in hela säckar med pant. Pantpengarna får du insätta på önskat bankkonto och du får naturligtvis samma ersättning som i butik.

Läs mer på www.pantamera.nu. Tack för att du pantar!

PANTAMERA

"Inom varje person finns stor poesi."

Ragnhild Ekner

DOKUMENTÄR I filmen *Trafikljusen blir blå i morgon* blickar regissören Ragnhild Ekner tillbaka på sitt tidigare kompisgäng med fokus på den bortgångne graffitimålaren och konstnären Jussi. Det är en poetisk film, sammansatt av gamla foton och skakiga handfilmkameror, som tagit drygt fem år att sammanställa.

Titeln *Trafikljusen blir blå i morgon*, är det inspirerat av Jimi Hendrix låt "Wind cries Mary"?

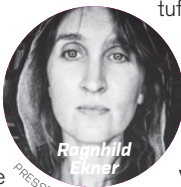
– "Jussi tyckte mycket om Jimi Hendrix, Lou Reed, Neil Young och många andra från samma rock'n'rolltradition. Han var otroligt intresserad av musik som konstnärligt uttryck. En gång spraymålade han ett porträtt av Hendrix på en vägg i

Hässelby. Bredvid porträttet skrev han "the traffic lights turn blue tomorrow". Ett fotografi av målningen hängde på Jussis toalett och meningen brändes in i skallen på mig och sen visste jag bara en dag att filmen skulle heta så. Jussi skulle diggat det."

Hur skulle du beskriva filmen?

– Det är en kärleksförklaring till alla mina vänner som inte passar in i samhället. De här människorna är till stor del konstnärer på ett sånt sätt att hela livet ses med ett par känsliga ögon, där man ser livets poesi. Världen känns inte helt anpassad för mjuka, känsliga, sökande människor, utan man måste ofta vara

Ragnhild Ekner

tuff och hårdhudad för att hålla sig flytande och navigera. Det är en hyllning till dem som inte förstår eller kan hantera de här snåriga stigarna som samhället har stakat ut.

Vad vill du att publiken ska få med sig?

– Jag hoppas att de kan få en förståelse. Man kanske tycker att det är folk som bara skitar ner eller slåss och bråkar eller är fulla och klottrar på saker. Att man ser ner på dem och inte ser att det finns ett lika stort djup och en värld i varenda människa. Jag hoppas att folk kan förstå att inom varje person finns stor poesi och en orsak till varför man är där man är.

HENRIK EMILSON

Tre evigt unga filmer från Stockholm

UNGDOMSKULTUR Ragnhild Ekner, som intervjuas här bredvid, beskriver hur hennes film *Trafikljusen blir blå i morgon* är en hyllning till dem som har svårt att anpassa sig till samhället. Rojda Sekersöz dvd- och vod-aktuella *Dröm vidare* och de två i september Cinemateket-aktuella *G* och *Dom kallar oss mods* belyser samma tematik.

Gemensamt är förstås att samtliga filmer har ungdomar i fokus. För även om de utspelar sig under olika decennier – Stefan Jarls *Dom kallar oss mods* kom 1968 och *G* 1983 – och oavsett om de är dokumentärer eller rena spelfilmer, så speglar de brytpunkten mellan att höra till, stå utanför, bryta med gruppen och att mogna. Kanske växa upp.

En stor fascination för filmerna, och säkerligen anledningen till att de tagits till publikens hjärtan och blivit klassiker, är att det testas gränser. Det söks efter drömmar. Men det går också på nitar. Ibland så svåra att de leder till döden.

Samtliga har också Stockholm som spelplan. För lika mycket som de handlar om att passa in i skola, hos kompisar och vuxna, är filmerna ett porträtt av staden och dess invånares ständiga arbete med att förstå sin stad och hitta hem i den.

HENRIK EMILSON

BJÖRNTJÄNST

25 år i ett björnhuvud

DOKUMENTÄR De är ett av landets mest inflytelserika band. Teddybears STHLM 25-års jubilerar och

John Boisen och Björn Fävremark har gjort en dokumentärfilm *You are Teddybears* som finns på SVT Play.

Precis som bandet själva, skruvar de till berättandet som tar sig oväntade meta-proportioner. Det är givetvis underhållande, givetvis fullt av celebra gäster och givetvis sprängladat med bra musik från medlemmar med tydligt patos.

HENRIK EMILSON

Titta extra på:

Silvana Imam

Här gör Silvana Imam sin filmdebut med den redan på förhand tokhyllade dokumentären *Väck mig när jag har vaknat*.

Mot kvällen uppkalrande

Vi kan inte få nog av Lars Lerin, det öppenhjärtiga, det varma och reflekterande. Utmärkt dokumentär om konstnären, programledaren och museieägaren på SVT Play.

Borg

Sverrir Gudnason gör sitt livs roll, hittills, som den dubbelfattade tennislegenden Björn Borg. Höstens mest hårdslående och spännande biopic, en film som inte behöver någon andra-serve.

SKRÄCKFESTIVAL

Publikens egna bidrag

MONSTER Den 4-8 oktober är det dags för *Monsters of Film* – festivalen med fokus på skräck. För tredje året i rad har festivalen en öppen del där vem som helst kan skicka in sin skräckfilm.

Tio handplockas för visning under festivalen.

– Hittills har vi fått in all slags film – monster, övernaturligt, spänning och även artsy animerat – med mer eller mindre mörka teman. Från Sverige kommer filmerna framför allt från Stockholm. Men vi har även fått filmansökningar från alla världens hörn: Indien, Australien, Danmark, Ryssland, Kanada, säger Johanna Holmin, konstnärlig ledare för *Monsters of Film*.

HENRIK EMILSON

För kollektivtrafik

ARKIV Redan för 50 år sedan upplevdes Stockholm som en stad full av trafik. Privatbilismen hade börjat tillta, vilket påverkade framkomligheten på gatorna. I *Den förlorade melodin* på filmarkivet.se från 1957 tas trafikproblemen upp, men här visas också på en lösning.

Då byggs nämligen tunnelbanan – ut och filmen blir en 13 minuters propaganda för allmänna transportmedel. Redan för 50 år sen.

HENRIK EMILSSON

Ensam 1800-tals-dramatik på Dramaten

TEATER Regissören Jenny Andreasson har vid flera tillfällen lyft fram bortglömda kvinnliga dramatiker. Nu är hon aktuell med Alfhild Agrells 1880-talspjäs *Ensam* på Dramaten. Det är en brännande pjäs om jämlikhet, motstånd och kärlek.

– Utan att avslöja för mycket så skildrar Alfhild Agrell vad som kan hända när en kvinna vägrar att följa ojämlika samhällsregler och lyckas rucka världen en bit, säger Jenny Andreasson.

Pjäsen *Ensam* hade premiär på Dramaten 1886. Vid den tiden var Alfhild Agrell den svenska dramatikens stjärna, till den då stråtande kollegan August Strindbergs förtret.

– Agrells begåvning för dramatik, hennes brännande tematik och framför allt hennes sätt att gjuta in enorm kraft, både känslomässig och intellektuell, i sina verk som jag tycker gör henne relevant. Inte bara för vår tid utan för alltid. Dessutom har hon en slipad humor, hon vet hur man balanserar melodram med komedi.

ALEXANDRA SUNDQVIST

Slottsufflykt med kvinnligt perspektiv

1700-TALET Drottningholms Slottsteater djupdyker i den engelska författaren Mary Wollstonecrafts verk under tre lördagar i slutet av augusti och början av september. Med litterära salonger där samtal, föredrag och konserter tar plats sätter teatern fokus på 1700-talet ur ett kvinnligt perspektiv. Som gjort för en utflykt.

ALEXANDRA SUNDQVIST

"Nya sidor av Karin Boye synliga."

Johan Svedjedal

BIOGRAFI Mer än 75 år efter sin död är författaren Karin Boye fortfarande högaktuell. Det senaste året har hennes dikter tolkats musikaliskt av Daniel Lemma, författaren Elisabeth Hjorth skrivit en hyllad roman inspirerad av Karin Boyes liv och nu kommer också en ny biografi om poeten.

Johan Svedjedal, kulturskribent och professor i litteraturvetenskap, har skrivit *Den nya dagen gryr. Karin Boyes författarliv*. Den första stora biografien om Karin Boye sedan 1950.

Varför detta stora intresse just nu?

– Jag tror att det är både hennes verk och hennes liv som lockar. Och nya sidor blir hela tiden synliga – så exempelvis den politiska vänsterradikalen Boye som skrev den feministiska satiren över varusamhället, romanen "Astarte" från 1931.

Han menar att Karin Boye "var

DAN HANSSON

mycket tuffare än man föreställer sig". Och roligare.

– Hon var en mycket sammanfattad person: högstämd idealist och samtidigt en kul, vardaglig tjej. Jag ville spränga bilden av henne som närmast överdådligt änglalik, och bland annat lyfta fram henne som ambitiös yrkesförfattare. Och jag ville försöka förstå hur hon fungerade psykologiskt.

I boken presenterar han nya fakta

om Karin Boye, vilka inte kunde dryftas 1950 då Margit Abenius biografi kom ut.

– Även om Margit Abenius ansågs djärv för sin tid, går nu mer att säga om Boyes ganska trassliga kärleksliv: många av de inblandade levde ju när Abenius bok om ut. Mycket nytt material har också kommit fram om alla möjliga sidor av Boyes liv.

ALEXANDRA SUNDQVIST

Musik tillsammans för musikens skull

SAMARBETE I tv-serien *Ketanes/Tillsammans* möts romsk och svensk musik när två artister med olika bakgrund sammanförs. De har en vecka på sig att skapa någonting ihop och framför därefter musiken. Shirley Clamp,

Kristin Amparo, Dogge Doggelito, Dimitri Keiski och Bahtale Roma är

bara några av de artister som medverkar.

– *Ketanes* är nyskapande. Det ska inte berätta om romer, de ska få berätta själva. De romska

huvudpersonen sätter själva agendan och i det här fallet är det den breda majoritetsmusikern som ska lära sig om romsk musik. Det är underhållning men samtidigt folkbildande, säger Domino Kai, redaktör för programmet och sakkunnig inom minoritetsfrågor.

ALEXANDRA SUNDQVIST

ZELDA AV LINA NEIDESTAM

REGERINGEN FÖRESLÅR ATT man ska sänka åldern på krogen till en artonårsgräns, för att ge ålder samma grundskydd mot diskriminering som exempelvis kön, etnicitet och sexuell läggning. Branschfolk och Svenskt näringsliv kritiserar förslaget, som de tror ska leda till stök och att en äldre publik känner sig utesluten.

Deltagarna i *Robinson 2011* råkar av misstag få i sig den hallucinogena roten Yam, vilket gör att alla deltagare i varierande grad drabbas av hallucinationer, yrsel och känslolöshet i händer och fötter.

Flourtanten gör tillfällig comeback på Sergels torg för att uppmärksamma vikten av tandhälsa.

Sverige förlorar med 2-1 i EM-kvalet borta mot Ungern.

Leif GW Persson vill starta ett tv-program där tipsarna garanteras källskydd och en miljon kronor om det leder till att mördaren grips: "Den första miljonen betalar jag ur egen ficka", lovar han.

En två kilometer lång loppmarknad anordnas i Aspudden. Två av säljarna ges extra mycket medial uppmärksamhet då man kan betala med kort hos dem, via en app i deras smartphone.

I FÖRHÖRET I Solna tingsrätt förklarar den för narkotikabrott misstänkte Ola Lindholm att han inte kan berätta hur han fått i sig drogen han testats positivt för i samband med en AIK-match. Och han hoppas att åklagaren kan respektera det.

De fängslade journalisterna Martin Schibbye och Johan Persson kommer enligt en talesman för etiopiska regeringen att åtalas för terrorism efter att de gripits i Ogadenprovinsen. Därmed försvinner hoppet om ett snabbt frisläppande och utvisning ut landet.

Jan Guillous nya romanserie *Brobyggarna* trycks i rekordupplaga. För Expressen avslöjar han vad nästa del ska handla om: "Den tar avstamp där Sverre försvann och böglivet i London".

Tioårsdagen av terrorattentatet mot

De fängslade journalisterna Martin Schibbye och Johan Persson kommer enligt en talesman för etiopiska regeringen att åtalas för terrorism efter att de gripits i Ogadenprovinsen.

World Trade Center i New York 11 september 2001 uppmärksammas stort i både radio, tv och tidningar.

Johnny Winter spelar på Debaser Medis.

Polisen jagar en bluffmäklare som misstänks ha lurat lägenhetsköpare på miljonbelopp genom att sälja samma lägenhetskontrakt flera gånger.

Jägarna 2 har premiär på bio. Rolf Lassgård och Peter Stormare hyllas i recensionerna.

TIDNINGEN CHEF UTSER Socialstyrelsens generaldirektör Lars-Erik Holm till Sveriges värsta chef: "Han får det sämsta betyget som nånsin delats ut", enligt tidningens redaktionschef

4 695 kronor. De rekommenderar att man samtidigt också – till endast materialpriset – passar på att byta även fläktrömspannaren.

Finansinspektionen firar 20 år med mingel och tal av finansminister Anders Borg.

En tidigare moderat riksdagsman döms för försök till sexköp. Tingsrätten trodde inte på hans förklaring att han var på väg till ett gatukök för att köpa en korb och att den prostituerade kvinnan "bara fick skjuts".

Benny Andersson och hans son Ludvig berättar i säsongspremiären av tv-programmet *Skavlan* att de slutat dricka alkohol. Med i programmet är också My Skarsgård, som även hon berättar om sin alkoholism och behandlingshemmet hon startat för att hjälpa andra.

En kvinna i trettioårsåldern sitter anhållen, misstänkt för att ha dränkt sina båda barn vid Munkholmen i Sigtuna.

ULF STOLT

FLOURTANTEN GÖR TILLFÄLLIG COMEBACK PÅ SERGELS TORG FÖR ATT UPPMÄRKSAMMA VIKTEN AV TANDHÄLSA.

Anna Skånér, ordförande i Riksförbundet samhällets styvbarn, säger som svar på regeringens beslut att inte ge någon ekonomisk ersättning utan i stället en ursäkt vid en särskild ceremoni: "Jag lovar att ingen, inte nån, kommer att gå på hennes jävla ceremoni."

Kristofer Stenebeck.

Två personer gripits, misstänkta för att i maj ha misshandlat en 23-årig man till döds på Max hamburgerrestaurang vid Kungsträdgården.

På en bilfirma i Solna kostar en helsservice inklusive kamremsbyte

SEPT

1736

Sveriges rikes lag, som från och med 1 september ersätter de tidigare medeltida lagarna Kristofers landslag och stadslagen, träder i kraft.

1967

Högertrafikomläggningen i Sverige sker klockan 05.00 på söndagen 3 september. Låten "Håll till höger, Svensson", spelas ofta i radion på den tiden.

1999

Riksteaterns Thomas Lyrevik imiterar finansminister Bo Ringholm på Riksrevisionsverkets generaldirektör Inga-Britt Ahlenius telefonsvarare.

BRILJANT: Insektsfull

.....
Anders Engström, 44 år från Bagarmossen, driver bloggen Bugburger, inriktad på insekter som föda.
.....

– **MJÖLMASK OCH SYRSA** är proteinrika och har en lite nötig smak. Och jag har provat mig fram när jag ska göra insektsburgare. Att hacka insekterna och sen blanda med morötter, squash och vitlök blir bra. Vill man ha lite krispighet i texturen kan man låta syrsorna vara hela. En gång testade jag att använda syrsmjöl, men då blev burgarna för kompakta.

– Till hösten ska jag ha en egen odling hemma med mjölmask. Den går att smaksätta beroende på vad du matar den med. Ger du den basilika, smakar den svagt av basilika. Jag vill testa fler smaksättningar. Det är inte tillåtet inom EU än att sälja insekter som föda. Men fler länder i Europa har gjort undantag från regeln, som till exempel Danmark där den världsberömda restaurangen Noma serverar biff tartar toppad med skogsmyror. Myrorna ger bra syra.

– Att äta insekter är såklart också en kulturell fråga. Thailand och Mexiko är länder där insekter är både vardagsmat och delikatess. Vi äter kräftor, som dessutom är asätare, vilket andra länder kan tycka är märkligt.

– Svenska folkets inställning till att äta insekter är att 20 procent tycker "wow" och att det vore spännande att prova, 10 till 20 procent tycker att bara tanken på det är vidrig och resten förstår poängen teoretiskt och kan tänka sig att prova om så där tio år.

– Jag startade bloggen Bug Burger för att undersöka insekter som föda och för att leka med tanken att öppna ett hamburgerställe där köttet kommer från insekter.

– Det går åt upp till tio kilo foder för att producera ett kilo nötkött, för att få fram ett kilo insektsbiff går det åt två kilo foder. Insekter är framtidens protein.

BERÄTTAT FÖR **GERD ERIKSSON**
FOTO **MAGNUS SANDBERG**

DAGS FÖR LÄNSDERBY!

SÄKRA DIN PLATS!

**HAMMARBY-AIK SÖNDAG 10/9 KL. 15:00 PÅ TELE2 ARENA.
SÄKRA DIN BILJETT REDAN IDAG PÅ HAMMARBYFOTBOLL.SE**

**HAMMARBY
FOTBOLL**

PÅ HÖRNET:

Liljeholmstorget/Nybohovsbacken

"Det känns att träningen ger resultat när kläderna blir lite tajta."

NAMN: Chiheb Hamdi

YRKE: Lagerarbetare

ÅLDER: 23 år

BOR: Fruängen

Vart är du på väg nu?

– Jag ska träna här i Liljeholmen. Det har jag gjort senaste fem åren. Jag tränar tre dagar och vilar en. Mina kompisar tycker nog att jag är lite tråkig.

Varför tränar du så mycket?

– Jag gör det bara för min egen skull, för att jag ska må bättre. Visst har jag ett mål, men det håller jag för mig själv. Det känns att träningen ger resultat när kläderna blir lite tajta.

Vad har du med dig i ryggsäcken?

– Aminosyror, protein och vatten. Och jag lyssnar på hiphop när jag tränar.

TEXT **MARIA HAGSTRÖM**
FOTO **MARTINA HOLMBERG**

Foto: Henry Moshizi

Stylist: Ulrika Eriksson

NATURKOMPANIET

SVEAVÄGEN 62 | HANTVERKARGATAN 38-40 | KUNGSGATAN 4 | KUNGSGATAN 26
MALL OF SCANDINAVIA | TÄBY CENTRUM | SICKLA KÖPKVARTER | ODENGATAN 50
WWW.NATURKOMPANIET.SE

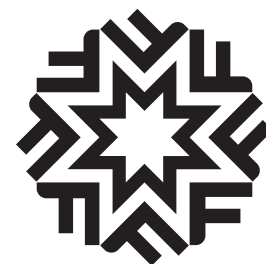
Foto: Paul Hansen

Paul Hansen

Being There

Paul Hansen är den mångfaldigt prisbelönta bildjournalisten som bevakar allt från krigshärdar till kungliga bröllop. Ständigt närvarande med lika mycket kropp och själ som kamera. Utställningen *Being There* visar delar av Paul Hansens breda produktion och en bok med samma namn ges ut av förlaget Max Ström.

T-bana Slussen, Stadsgårdshamnen 22 | Öppet sön-ons 9-23, tor-lör 9-01 | fotografiska.se

Fotografiska

PARTNERS

HASSELBLAD

ineko

